

ČÍSLO 1 | 2016

Časopis Svazu zakládání a údržby zeleně

Inspirace

KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA

historie | současnost | trendy | rostliny | technologie | názory

LEDOVÉ KVĚTY
OVOCNÉ DŘEVINY
PESTROST DO PARKŮ
A ZAHRAD

ACRE

I VAŠE STŘECHA MŮŽE BÝT ZAHRADOU®

www.acre.cz | tel.: 603 813 398

- Řízky rozchodníků, sazenice rozchodníků a rozchodníkové koberce
- Sazenice netřesků
- Certifikované střešní substráty, pěstební minerální plstě, kalíškové folie, geotextilie, nástavby na střešní vpustě, kokosové sítě...

**NABÍZÍME ODBORNÉ PORADENSTVÍ
PŘI VAŠICH REALIZACÍCH ZELENÝCH STŘECH.**

Zahradnictví FLOS - zelená pro Vaše realizace

Velkoobchod s rostlinami

Kompletace zakázek

Trávková školka

Trávníkové koberce

Předpěstované živé ploty QuickHedge

Rozchodníkové koberce

Substráty a mulčovací kůra

Pomocný materiál

Tel.: +420 220 940 174

E-mail: info@flos.cz

www.flos.cz

Zahradnictví flos s.r.o.
Zahradní 141, 250 68 Řež u Prahy

KONIFERY

...již od roku 1924

ZEHUŠICE

**OKRASNÉ ROSTLINY
KANADSKÉ BORŮVKY**

naše velkoobchodní nabídka:
www.konifery.cz/velkoobchod/cenik

konifery@konifery.cz

www.konifery.cz

SEZNAM INZERCE

ACRE spol. s r.o.	2
Zahradnictví flos s.r.o.	2
Konifery s.r.o.	2
HAGS Praha s.r.o.	19
AGRO CS a.s.	27
Park s.r.o.	27
Husqvarna Česko s.r.o.	28-29
AGROCAR s.r.o.	30-31
Jiří Vrbas - KVĚT	32-33
ADAM - zahradnická a.s.	34
Školky - Montano, spol. s r.o.	35
OASE	44-45
AGRO CS a.s.	47
ADAM - zahradnická a.s.	48

Je 8. března a venku hustě sněží. Ve chvíli, kdy vy otevřete první číslo Inspirace ročníku 2016, bude možná za okny už jaro. Jaro, kdy oslavuje vydavatel časopisu

Svaz zakládání a údržby zeleně patnácté narozeniny. „Inspirace“ má sice teprve dvánáct, ale přesto svým čtenářům nadělila malý dárek – nový vzhled časopisu.

Možná si říkáte, že podtitul časopisu „krajinářská architektura“ zní poněkud vznešeně. Slovo architekt je odvozeno z latinského architectus, které pochází z řeckého arkhitekton (arkhi – vedoucí + tekton – stavitel).

Krajinářská architektura, jak praví definice, je tvůrčím oborem, nedílnou součástí architektury jako celku, v jehož rámci se zabývá především otevřenými prostory v sídle i volné krajině. Krajinářský architekt ale potřebuje osvědčené partnery. Redakce časopisu Inspirace se společně s autory článků systematicky snaží, aby vnímavým čtenářům – budoucím či současným tvůrcům, investorům i dodavatelům, přinášela nejenom encyklopedické znalosti, ale především témata k přemýšlení.

Oblasti, kterým se chceme v budoucnu věnovat, jsou samozřejmě **rostliny a technologie**. Inspirace bude také nadále přinášet informace o dílech krajinářské architektury oceněných v odborných soutěžích a tím upozorňovat na nové či staronové **trendy**.

Ve starých knihách a časopisech nacházejí naši autoři mnohé podněty a postřehy, na které jsme dávno zapomněli, a které si z **historie** můžeme přenést i do **současnosti**.

Větší prostor chceme dát i rubrice **názory**. Informace si dnes totiž všichni můžeme najít na internetu, ale schopnost vyslovit a obhájit svůj názor a přijmout názor oponenta, nám mnohdy chybí.

Na vaše názory se těší redakce i autoři textů, jejichž e-mailové adresy najdete u každého článku.

Jana Šimečková
inspirace@szuz.cz
www.szuz.cz

LEDOVÉ KVĚTY

OKRASNÉ KEŘE

KVETOUČÍ V PŘEDJAŘÍ

A NEOBVYKLOU DOBU 4-7
Dalibor Lička

OVOCNÉ STROMY

POD KRAJINÁŘOVÝM DOHLEDEM

A ZAHRADNÍKOVÝM

DROBNOHLEDEM 8-11
Stanislav Boček

PRŮHLEDY DO HISTORIE IX.

JOSEF VANĚK

PRŮVODCE ZAHRADOU (1928) 12-15
Petr Mičola

OPTIMALIZACE PÉČE

A KVĚTINOVÝ ZÁHON 16-19
Ondřej Fous

PESTROST

DO PARKŮ A ZAHRAD 20-22

Marie Straková

NOVÁ METODA

RENOVACE SPORTOVNÍCH

TRÁVNÍKŮ 24-26

Karel Fučík

ALEJ ŽIVOTA

V NEJVÝCHODNĚJŠÍ OBCI ČR 41

Ivana Kluzová

Forma: čtvrtletník, vydávaný profesním sdružením Svaz zakládání a údržby zeleně | **Náklad:** 4 000 ks
Vydavatel: Svaz zakládání a údržby zeleně, z. s., Údolní 567/33, Brno, 602 00, www.szuz.cz, info@szuz.cz
Registrační číslo: MK ČR E 15535 | **ISSN:** ISSN 2464-5893 | **Foto na titulní straně:** Dalibor Lička
Redakce: Ing. Jana Šimečková, simeckova@szuz.cz, 777 581 544
Spolupracovník redakce: Ing. Petr Mičola, micola@atelierbonmot.cz
Databáze odběratelů: Ing. Hana Pijáková, 775 581 544, pijakova@szuz.cz
Inzerce: kancelář SZÚZ: 777 581 544, Ondřej Vejmelka: 777 810 737, inspirace@szuz.cz
Grafická příprava, sazba a tisk: Tiskárna Didot, spol. s r.o., Trnkova 119, 628 00 Brno, www.tiskarna-didot.cz

LEDOVÉ KVĚTY

OKRASNÉ KEŘE KVETOUČÍ V PŘEDJAŘÍ A V NEOBVYKLOU DOBU

Neobvyklé zimní kvetení souvisí jak s vyššími teplotními výkyvy v zimním období, tak s pozdním nebo naopak časným nástupem zimy. Tento jev se objevuje u dřevin, které za běžných podmínek vykvétají v předjaří. V zahradnické praxi se lze setkat s více než sto druhy okrasných keřů kvetoucích v tomto období. Většina z nich byla introdukována z Číny, Japonska a Koreje. K nejcennějším patří vilíny (*Hamamelis*), lískovničky (*Corylopsis*), parócie (*Parrotia*), kaliny (*Viburnum*), zimolezy (*Lonicera*), jasmín (*Jasminum*) a abeliovník (*Abeliophyllum*).

Ing. et Ing. Dalibor Lička, Ph.D.

Zahradní a krajinářský architekt a lesník. Praxi získal v Arboretu Nový Dvůr, ve firmě Arboeko, v České inspekci ŽP a na panství Houghton Hall. Dendrologii a fytopatologii se věnuje v rámci výzkumné, publikační, lektorské a znalecké činnosti.

✉ dalic@email.cz

Hamamelis x intermedia 'Westerstede' – vilín prostřední

Hamamelis x intermedia 'Diana' – vilín prostřední, podzimní vybarvení

Hamamelis – vilíny

E: Witchhazel, *G:* Zaubernuss,
F: Hamamélis, *P:* Oczar

Vilíny jsou středně vzrůstné až velké keře s šikmo vystoupavým větvením, které vytváří široce rozkladitou korunu trychtýřovitého nebo vějířovitého tvaru. Listy vilínů připomínají naší domácí lísku. Květy tvořené čtyřmi úzkými, pokroucenými okvětními plátkami žluté, oranžové nebo červené barvy vykvétají před olistěním na obnažených větévkách, na kterých jsou seskupeny do řídkých chomáčků. Pokud se květy vilínu rozvinou v průbě-

hu zimy a následně je zastihne mráz, jsou schopny snést bez poškození až $-12\text{ }^{\circ}\text{C}$. V reakci na mráz svinou okvětní plátky. V zahradní a krajinářské tvorbě jsou vilíny ceněny nejen pro neobvyklé kvetení a malebný habitus, ale také pro atraktivní podzimní zbarvení listů. Potřebují slunné až polostinné stanoviště a čerstvé až vlhké, živinami dobře zásobené propustné půdy, s mírně kyselou až neutrální reakcí. Nevyžadují řez, odstraňují se pouze křížící a odumřelé výhony. U roubovanců je nutné včasné odstranění prorůstajících výhonů z bujně rostoucího podnožového

vilínu viržinského. Pro široce rozkladitý růst a neobvyklé kvetení jsou vilíny vhodné jak pro solitérní výsadbu, tak pro náročnější skupinové výsadby. Lze je využít i v nádobách. Velmi atraktivní je sesazení více kultivarů s odlišnou barvou květů. V rozsáhlejších parkových úpravách se vilíny uplatní v rozvolněných keřových lemech na pozadí tmavých konifer a živých plotů. Elegantně působí taktéž rozvolněné skupinové výsadby vilínů se souvislým podrostem tmavolistých pokryvných trvalek a dřevin, které lze doplnit o jarní cibuloviny.

V zahradnické praxi je nejoblíbenějším druhem bohatě kvetoucí vilín **prostřední** (*Hamamelis x intermedia*).

V dospělosti dosahuje výšky 3 až 4 m a obdobně šířky. Lehce vonné květy se objevují dlouho před rašením listů,

Hamamelis vernalis 'Lombart' s 'Weeping' – vilín jarní

Corylopsis willmottiae – lískovníček Willmotové

od ledna do konce března. Na podzim se listy zbarvují do pastelových tónů od žlutooranžové po šarlatově červenou. K nejcennějším patří žlutokvěté kultivary – 'Westerstede', 'Arnold Promise', 'Primavera', 'Barmstedt's Gold', oranžové až oranžovožluté kultivary – 'Orange Beauty' a 'Jelena' nebo červenokvěté kultivary – 'Diane', 'Feuerzauber' a 'Ruby Glow'. Stranou pozornosti zahradníků a školkařů by neměl zůstat ani **vilín měkký** (*Hamamelis mollis*) a **vilín japonský** (*Hamamelis japonica*), které pocházejí z horských lesů Číny a Japonska. Rostou ještě bujněji než předchozí druh a v dospělosti mohou dosahovat 4 až 5 m. Vytváří široce trychtýřovitou korunu. Pyšní se zlatožlutými, pronikavě vonnými květy. Kvetou od prosince (ledna) do března. Za zmínku stojí hustě kvetoucí kultivar vilínu měkkého 'Brevipetala' se sytě žlutooranžovými, drobnými květy nebo sladce vonící žlutokvětý kultivar 'Pallida' (dnes zařazovaný pod *H. x intermedia*). Jedním z nejcennějších sírově žlutě kvetoucích kultivarů vilínu japonského je 'Zuccariniana' a 'Sulphurea'. Menšího vzrůstu je severoamerický **vilín jarní** (*Hamamelis vernalis*). Vytváří výběžkaté keře s výškou kolem 1 až 2 m. Drobné, světle žluté květy se objevují od prosince do března. V zahradnické praxi se uplatní zejména oranžovočerveně kvetoucí kultivar 'Lombart's Weeping' s horizontálně rozkladitým až převislým vzrůstem, dále slámově žlutě kvetoucí kultivar 'Sandra' s nádherným podzimním zbarvením listů nebo okrově oranžově kvetoucí kultivar 'Orange Glow' se vzprámeným až zakulaceným vzrůstem.

Corylopsis – lískovníčky

E: Winterhazel, G: Scheinhasel,

F: Faux-noisetier, P: Leszczynowiec

Lískovníčky jsou nízké nebo středně velké keře pocházející z Číny, Japonska a pohoří Himaláje. Listem připomínají naši lísku, ačkoli si nejsou příbuzné. Květy jsou světle žluté, zvonkovité, decentně vonné, odolné i vůči slabým mrazům. Vykvétají před rašením listů, od března do dubna. Jednotlivé druhy se od sebe liší intenzitou a dobou kvetení, ale i množstvím květů v převislých hroznech. Při rašení mají listy bronzový nádech a podzimní zbarvení je intenzivně zlatožluté. Vyžadují mírně kyselé, čerstvé až vlhké, živné, humózní půdy. Vhodné jsou stanoviště chráněné před ostrým severním větrem, nejlépe v lehkém polostíně rozvolněných korun stromů. Nevyžadují žádný řez, vyjma příležitostného prořezání báze keře za účelem tvorby mladých kvetoucích výhonů. Druhy nižšího vzrůstu najdou uplatnění v reprezentativních keřových výsadbách, předzahrádkách, atriích či polostinných partiích vřesovišť. Vyrůstnější druhy lze uplatnit jako cenné solitéry do zahrad a parků, podobně jako vilíny.

K nízkým druhům s široce rozkladitou, hustě a pravidelně větvenou korunou patří **lískovníček chudokvětý** (*Corylopsis pauciflora*) a **lískovníček klasnatý** (*Corylopsis spicata*). Právě tyto dva druhy se v omezené míře prosadily v zahradnické praxi. Pocházejí z japonských lesů. V dospělosti dorůstají maximálně do výšky 2 m, zpravidla jsou však širší než vyšší. Zatímco první má drobnější listy a nakvétá již v březnu světle žlutými květy v kratších hroznech, druhý zmiňovaný má listy větší, kvete až v dubnu sytě žlutými květy v delších hroznech. Pro oživení tmavších zahradních partií je cenný žlutolistý kultivar *C. spicata* 'Golden Spring'. Vyrůstné druhy lískovníčeků na své širší uplatnění stále čekají, přestože jsou dostatečně odolné. Pocházejí z horských lesů Číny a Japonska. Dorůstají v dospělosti kolem 4 m výšky. Kompoziční hodnota je srovnatelná s vilíny a podobně je i použití. Nejnápadnějšími květy se pyšní **lískovníček Willmotové** (*Corylopsis willmottiae*). Převislé hrozny světle žlutých květů dosahují až 7 cm. Vykvétá ještě před rašením listů na holých větévkách, od března do dubna. Pro praxi je cenný jeho kultivar 'Spring Purple' s purpurově fialovým mladým olistěním a pastelově žlutými květy. Hodnotným druhem kvetoucím v průběhu dubna je také **lískovníček širokokvětý**

(*Corylopsis platypetala*), který vyniká až 5 cm dlouhými hrozny bledě žlutých květů. Nejedodlnějším druhem vůči mrazu je **lískovníček olýsavající** (*Corylopsis glabrascens*). Květy jsou světle žluté, sešklupené v krátkých převislých hroznech. Pro uplatnění v praxi je perspektivní jeho bohatě kvetoucí kultivar 'Longwood Chimes'. V dubnu překvapí svými citrónově žlutými květy také **lískovníček čínský** (*Corylopsis sinensis*), u něhož mohou dosahovat hrozny květů až 8 cm.

Parrotia – parócie

E: Persian Ironwood, G: Parrotie,

F: Parrotia de Perse, P: Parocja perska

Parócie perská (*Parrotia persica*) je mohutný, široce rozložitý keř nebo menší vícekmený strom, větvený nízko nad zemí. V dospělosti dorůstá do výšky 6 až 10 m a stejně tak do šířky. Větve vyrůstají v bizarních úhlech, vzájemně se kříží a není tak vzácností, že dochází k jejich vzájemnému srůstu. Pochází ze severního Iránu

Parrotia persica 'Vanessa' – parócie perská

Parrotia persica – parócie perská, pestré podzimní probarvení

Parrotia persica – parócie perská

a Zakavkazí. Květy parócie se objevují na obnažených větvích ještě před olistěním. Kveté v předjaří, od března do dubna. Na drobných žlutých květech upoutají především masově červené tyčinky seskupené do hlávek. V podzimním čase patří k nejintenzivněji vybarvujícím dřevinám. Barva listů se rychle mění ve škále pastelových barev od zlatožluté přes oranžovou až po šarlatově červenou. Vhodná jsou slunná až polostinná stanoviště. Vyžaduje suché až vlhké, živné a dostatečně propustné půdy s kyselou až neutrální reakcí. Parócie je atraktivní v každou roční dobu. Na jaře zaujme časným kvetením, v létě bizarním růstem, na podzim jedinečným zbarvením listů a v zimě tenké plátovitě odlupčivou kůrou podobnou platanu. V zahradách a parcích nalezne uplatnění jako nevšední solitérní dřevina. Přestože se jedná o kompozičně velmi cennou a poměrně nenáročnou dřevinu, doposud se v širším měřítku do zahradních a krajinářských úprav neprosadila. Pro širší uplatnění v zahradnické praxi je nadějný její stromovité rostoucí kultivar 'Vanessa', který disponuje užší a pravidelně stavěnou korunou. V současné době se pomalu dostává do povědomí odborné veřejnosti jako cenný alejový strom.

Viburnum – kaliny

E: Viburnum, G: Schneeball,

F: Boule de neige, P: Kalina

Pokud bychom hledali intenzivně vonné keře schopné kvést v předjaří a v průběhu zimy, stěží bychom našli lepšího kandidáta, nežli je kalina vonná (*Viburnum farreri*) a kalina bodnantská (*Viburnum x bodnantense*). Vyžadují slunné až polostinné stanoviště na přiměřeně vlhkých, živných a propustných půdách. V rámci udržovacího řezu se odstraňují staré nekvetoucí výhony, případně se provede citlivá redukce výhonů na bázi. V zahradních a krajinářských úpravách najdou uplatnění jako efektní solitéry, ve skupinových výsadbách i v nádobové zeleni. Obzvláště pěkně vyniknou na tmavém pozadí konifer.

Kalina vonná (*Viburnum farreri*) pochází z horských lesů severní Číny. Je hustě větveným keřem, dorůstajícím v dospělosti 2 až 3 m do výšky i do šířky. Základní větve rostou od země vzpřímeně, následně se mírně klenou a rozvolňují. Hlavní kvetení je na naše poměry dosti neobvyklé. Probíhá od října do prosince a ustává s příchodem mrazů, následně pak pokračuje od břez-

Viburnum farreri – kalina vonná

Viburnum farreri 'Candidissimum'

na do konce dubna. Za příznivých podmínek se můžeme setkat i s „ledovými květy“ v průběhu zimy. Květy jsou omamně vonné, světle růžové až bělavé, soustředěné do vrcholových lat. Listy se v podzimním čase nápadně zbarvují do svítivě červené až temně fialové. K nejoblíbenějším kultivarům patří sněhobíle kvetoucí 'Candidissimum', bílorůžově kvetoucí 'Farrer's Pink' či kompaktní, zakrslý kultivar 'Nanum'. **Kalina bodnantská** (*Viburnum x bodnantense*) je křížencem *V. farreri* x *V. grandiflorum*. Habitus je široce vzpřímený, podobný jako u předchozího druhu. Květy jsou oproti předchozímu druhu větší, velmi sladce vonné a ve stádiu pupenů sytě růžové. První květy se objevují již v říjnu a pak v závislosti na průběhu zimních teplot. Klesnou-li teploty pod $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, květy pomrznou, ale jakmile se opět oteplí, otevřou se nová poupata. Každou oblevu keř využije k nakvétání. Hlavní doba kvetení spadá na březen. Listy se na podzim zbarvují temně červeně až fialově. V praxi se častěji setkáme s tmavě růžově kvetoucím kultivarem 'Charles Lamont' nebo vzpřímeně rostoucím kultivarem 'Dawn'.

Lonicera fragrantissima – zimolez nejvonnější

Lonicera – zimolezy

E: Honeysuckle, G: Heckenkirsche, F: Chèvrefeuille, P: Wiciokrzew

Sladce vonné květy mají také nejčasněji kvetoucí zimolezy, ke kterým patří zimolez nejvonnější (*Lonicera fragrantissima*), zimolez Standishův (*Lonicera standishii*) a jejich kříženec zimolez Purpusův (*Lonicera x purpusii*). Pocházejí z Číny. Jsou to středně velké, poloopadavé až opadavé keře. Vyžadují slunné až polostinné stanoviště na přiměřeně vlhkých, živných a propustných půdách. V rámci udržovacího řezu je vhodné odstraňovat staré a slabé výhony na bázi. Uplatnění mají podobné jako časně kvetoucí kaliny. **Zimolez Purpusův** (*Lonicera x purpusii*) je vzpřímeně rostoucí, hustě větvený keř, dorůstající v dospělosti výšky 2 až 3 m. Květy jsou bělavě žluté, pyskaté a pronikavě voní. Hlavní doba kvetení začíná v únoru a končí v dubnu. Květy se však mohou na keřích objevovat již od prosince, v závislosti na průběhu zimních teplot. Pro zahradnickou praxi je cenný kultivar 'Winter Beauty', který nakvétá v průběhu zimy. Obdobný průběh kvetení má i **zimolez nejvonnější** (*Lonicera fragrantissima*) a **zimolez Standishův** (*Lonicera standishii*).

Jasminum nudiflorum – Jasmín nahokvětý

Jasminum – jasmín

E: Winter Jasmine, G: Winter-Jasmin, F: Jasmin d'hiver, P: Jaśmin nagokwiatowy

Jasmín nahokvětý (*Jasminum nudiflorum*) je jedním z nejkrásnějších keřů kvetoucích v zimě. Pochází ze severní Číny. Vytváří metlovitě rozložené keře o šířce 2 až 3 m. Obloukovitě převislé výhony při styku s půdou ochotně kořenují. Je-li k dispozici opora, snadno z jasmínu vytvoříme vzpěrnou liánu. Jeho dlouhé, prutovité výhony lze vyvažovat k trelážím, pergolám a pomocným konstrukcím až do výšky 3 m. Květy jsou trubkovité, jasně žluté. Hlavním obdobím kvetení jasmínu je leden až březen. Kvetení však do značné míry ovlivňuje průběh počasí, takže se můžeme s jeho květy opakovaně setkávat od poloviny října až do konce dubna. Vyžaduje chráněné slunné stanoviště na propustných, výživných, slabě kyselých až zásaditých půdách. Jasmín lze využít nejen jako solitérní keř, ale také jako popínavou či pokryvnou dřevinu.

Abeliophyllum – abeliovník

E: White Forsythia, Korean Abelialeaf, G: Schneeforsythie, F: Forsythia blanc, P: Abeliophyllum koreańskie

Abeliovník dvouřadý (*Abeliophyllum distichum*) je drobný, rozložitý keř dorůstající sotva výšky 1,5 m. Pochází z Koreje. Kvetě od března do dubna na loňských větévkách. Díky barvě květů a příbuznosti se zlatými bývá také nazýván „bílou zlatičí“. Květy mají bílou až bílorůžovou barvu se žlutooranžovým středem a pronikavě voní po mandlích. Květy jsou uspořádány v krátkých hroznech. Až v průběhu kvetení postupně raší první listy. Vyžaduje chráněné slunné až polostinné stanoviště.

Na půdu je poměrně nenáročný. Uplatní se jako cenná solitéra v předzahrádkách a atriích, do keřových a trvalkových lemů nebo pro mobilní zeleň. V praxi se můžeme setkat také s cenným kultivarem 'Roseum', se sytě růžovými květy.

Abeliophyllum distichum – abeliovník dvouřadý

OVOCNÉ STROMY POD KRAJINÁŘOVÝM DOHLEDEM A ZAHRADNÍKOVÝM DROBNOHLEDEM

V minulém čísle představil Ing. Adam Baroš část výstupů projektu Lokální identita venkovských sídel, věnovanou okrasným dřevinám. Dovolím si přispět tématem ovocných dřevin, jejichž přidaná hodnota spočívá kromě nesporných okrasných funkcí v jedlých plodech. Právě plody jsou ovšem v současnosti zdrojem rozpaků ze strany majitelů zahrad nebo správců veřejné zeleně. Ovocné dřeviny jsou náročné na péči. Bez hospodáře často rychle degradují, třeba i vlivem nadměrné neregulované úrody. Úbytek či nahrazování ovocných stromů jinými dřevinami ovšem narušuje tradiční obraz naší krajiny a venkovských sídel.

Ing. Stanislav Boček, PhD.

Absolvent Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně, kde donedávna působil jako pedagog a výzkumník. V současnosti se věnuje ovocnému školkařství. Propaguje staré odrůdy a extenzivní ovocnářství.

✉ sbocek@centrum.cz

Tiší poslové jara. Foto: Ing. Vít Michálek

Historie pěstování ovoce v českých zemích

Seznámení s historickým vývojem ovocnářství je předpokladem pro racionální použití ovocných dřevin v soudobých výsadbách. Pochopení významu ovocných dřevin v minulosti a jejich vliv na utváření naší krajiny je argumentačním nástrojem pro jejich prosazování ve veřejném i soukromém prostoru. Pojďme tedy ve zkratce nahlédnout na důležité historické mezníky.

Vyspělost našeho ovocnářství již v raném středověku dokládají jednak archeologické nálezy z doby Velkomoravské říše (mj. nálezy pecek broskvoni z vykopávek

v Mikulčicích), ale též záznamy arabských cestovatelů z poloviny 10. století n. l., kteří zmiňují pěstování ovocných dřevin ve slovanských zahradách. Nejstarší písemný doklad o ovocné zahradě je v darovací listině knížete Soběslava z roku 1130. První zmínka o specializované profesi – zahradníkovi (*hortulanus*) je z roku 1143. V zakládací listině kladubského kláštera se uvádí štěpař – *amputator arborum*. Ve středověku bylo pěstování ovocných dřevin výsadou klášterů, odkud se praktické znalosti šíří mezi šlechtu i poddané. Za vlády Přemysla Otakara II. (1253–1278) vrcholil v českých zemích zakládání sídel, ze 13.–14. století pochází

mnohé ikonografické doklady o existenci zahrad a sadů na našem území. Všeobecný rozkvět nastává za vlády Karla IV. (1316–1378), který povolal do českých zemí řadu odborníků ze zahraničí. V období husitství došlo k útlumu ovocnářství, někteří husitští kněží dokonce zakazovali jíst ovoce a kázali ničit ovocné stromy. Velký rozkvět nastal za vlády Rudolfa II. (1576–1611). České ovocnictví bylo již v 16. století velmi vyspělé a počátkem 17. století bylo dáváno za vzor celé Evropě. Královské zahrady v Praze a Brandýse nad Labem byly plné nejvzácnějších odrůd a všechny stavy závodily v zakládání ovocných zahrad. Již v této době se formuje evropsky významná ovocnářská komora v oblasti dolního Polabí. Na Litoměřicku se pěstování ovoce nevěnovali pouze feudálové, ale i poddaní. Pozemkové knihy dokládají značné rozšíření ovocných zahrad u poddaných nejen v zahradách u usedlostí, ale i na polích. V evropském kontextu je tehdejší pozice českého ovocnářství pozoruhodná, protože až do 17. století se ovocné dřeviny pěstovaly především v zahradách, a to na jedné straně ve vrchnostenských, pečlivě ošetřovaných sadech, na druhé straně ve stíněných podmínkách vesnických a městských zahrad, včetně klášterních. Větší ovocné výsadby se například v Německu zakládají teprve v 17. století, kdy roste poptávka po ovoci na trhu, a pěstování ovoce proto opouští domácí samozásobitelské zahrady a vstupuje do volné krajiny. Pěstování má charakter polních nebo zatravněných vysokomenných sadů, výhodně kombinovaných s pastvou zvířat. Slibný rozvoj narušuje třicetile-

tá válka (1618–1648), která nastartovala úpadek českého ovocnářství. K obnově dochází až koncem 17. století, ovšem za cenu závislosti na dovozu rozmnožovacího materiálu ze zahraničí, protože vlastní zdroje jsou z velké míry zpustošeny válkou. Ve snaze obnovit zničenou krajinu jsou zakládány ovocné školky (písemně doložená zmínka z roku 1679) a vydávána nařízení podporující nové výsadby. Archivní záznamy z panství knížete Dittrichsteina v Libochovicích obsahují mj. nařízení poddaným vysazovat ve velkém pláňata, která jsou zdarma narobována zámeckým zahradníkem Janem Tulipánem. Rouby i školkařské výpěstky jsou zpočátku získávány z Hamburku, Lipska a Drážďan. Kromě klasických kmenných tvarů se již v této době u nás začínají pěstovat i zákrsky, které k nám byly dovezeny jako vynález kartuziánských mnichů ve Francii kolem roku 1652. Z Libochovic se způsob zákrskového pěstování šíří do dalších oblastí Čech.

Pohostinná středoevropská krajina s pestrou mozaikou zahrad, polních a lučních sadů. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

ky, osazují se i polní cesty a meze. Kněží a učitelé mají nařizeno učit děti i dospělé pěstovat ovocné stromy. Každá škola dostala za tímto účelem od obce kus pozemku a výběr učitele se děl i se zřetelem

nářství ve všech evropských zemích vlivem průmyslové revoluce. Ve městech vzniká nová společenská vrstva dělníků, která je zásobována potravinami z venkova. Rolníci a sedláci si uvědomují hodnotu půdy coby výrobního prostředku, zakládají polní sady, kde se kombinuje pěstování ovoce se zemědělskými podkulturami na orné půdě. Tento způsob vrcholí ve 30. letech 20. století. Po druhé světové válce nastává výrazná intenzifikace zemědělství, která vede k ostrému vymezení intenzivních ovocných sadů (plantáží) od extenzivních forem, které jsou vytlačeny do zemědělsky méně významných, zejména podhorských oblastí. Ovocný vysokokmen, pokud přežil, stává se ve volné krajině často bezprizorním. V zastavěném území ztrácí význam v ulicích a dalších veřejných prostranstvích s ohledem na ztrátu produkční funkce a rozšiřování komunikací. Také ze soukromých zahrad a zahrádek ovocné dřeviny ubývají v souvislosti s úbytkem malopěstitelů a se změnou způsobu života na venkově.

Ovocné stromy jsou krásné v každém ročním období. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

Přenesme se do období osvícenství a vlády císařovny Marie Terezie (1717–1780), která podporuje vysazování ovocných alejí u silnic. Na větších panstvích a v klášterech jsou zřizovány ovocné škol-

na sadařské dovednosti. Ovocnictví nadále vzkvétá, přestože šlechta a kláštery od pěstování ovocných stromů upouští z důvodu zájmu o okrasné zahradnictví. V 18. a 19. století nastává nová éra ovoc-

Pastvinné sady zvyšují rekreační potenciál krajiny. Foto: Ing. Ludovít Vašš

Polní sady patří mezi krajinářsky nejceněnější typy ovocných výsadeb. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

Ovocné stromy u církevních objektů tvoří most mezi světským a duchovním. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

Dříve byly ovocné dřeviny vysazovány na kdejaký volný kousek půdy. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

Význam ovocných stromů

Z předchozí kapitoly je zřejmé, že rozptýlené ovocné výsadby (polní, luční, pastvinné sady, aleje i uzavřené ovocné zahrady) významně utvářejí typický obraz naší kulturní krajiny minimálně 200 let. Záhumenky nebo pole s ovocnými stromy tvoří z hlediska využívání půdy přirozený přechod ze zastavěného území do volné krajiny. Vysoké ovocné stromy na návších, v ulicích a na dvorech plní stejné funkce jako okrasné listnaté stromy v systému sídelní zeleně. Zvláštní postavení mají ovocné aleje a stromořadí, která představují jedinečný fenomén naší

krajiny. Mnohým regionům vtiskly typický ráz podle převažujícího druhu. Hrušně jsou typické zejména pro oblast severních Čech a Hané, jabloňové aleje jsou časté ve východních Čechách a na Tišnovsku, slivoně na Českomoravské vrchovině, ořešáky na jižní Moravě. V oblastech s tradičním zemědělstvím spoluvytváří atraktivní krajinu s vysokým rekreačním potenciálem. Kvetoucí ovocné stromy jsou symboly jara.

V kontextu dříve uvedeného historického vývoje proto není náhodné, že se v české národní hymně objevuje verš „v sadě skví se jara květ“. Za pár let po premiéře Tylovy Fidlovačky, ve které píseň Kde domov můj zazněla, vydává milevský farář František Pixa dílo Štěpařský klíč (1848), ve kterém popisuje českou krajinu těmito slovy:

„Libě spočívá oko na dědinách, kde ošacení stromowí stojí w jarním swém mlékobílém neb čerwánkowém rozkvětu, wzdruhu naplňující wonným výparem. Wděčností pozdwiňuje se srdce ke swrchowanému otci, patříc na třešňové stromky, čerweně skwaucími se třešněmi takořka osypané, neb na jabloni a hruškowi, pod tíží čerwených pestrých jablek a hrušek wětve swé k zemi sklánějící.“

Tento krátký úryvek ukazuje podstatu. Autor ovocné stromy jako významnou složku sídelní zeleně zahrnuje do širší krajinné zeleně a zároveň sídla jako taková neamputuje od okolní (volné) krajiny. Básnický vystihuje onu jedinečnou vlastnost ovocných dřevin, totiž dynamickou proměnu během ročních dob, i celého života. A od pohledu z kopce nás vyzývá k přistoupení a zažití blízkosti ovocného stromu, přivonění si ke květům a ochutnání ovoce.

Jednopodlažní domy a ovocné vysokokokmeny – tradiční obraz venkova. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

Ovocné dřeviny ustupují jehličnanům. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

Současný stav a (ne)zájem o ovocné vysokokokmeny

Přenesme se do současnosti. Jaké postavení má nyní ovocný strom na venkově? V soukromém prostoru jsou ovocné stromy buď převáděny na nižší tvary (zahradkářský přístup), nebo jsou nahrazovány čistě okrasnými dřevinami, obvykle nepůvodními jehličnany. Situace se samozřejmě značně liší v závislosti na konkrétním regionu i obci. Zjednodušeně

Ovocný strom jako společné dílo člověka a přírody. Foto: Světlana Jálová

platí, že v sociálně chudších oblastech najdeme více ovocných dřevin, neboť plní samozásobitelskou funkci. Tradičně také v oblastech s méně příznivými přírodními podmínkami, které neumožňují intenzivní zemědělství (kopcovitý terén), jsou ovocné dřeviny častější. Na druhou

stranu je v takových oblastech mnohem vyšší výskyt rekreačně využívaných obydlí, u kterých převládají okrasné druhy dřevin. Chalupář jistě tolik neocení repelentní účinky ořešáku, který se tradičně vysazoval na dvory s hnojištěm, kde spolu s mohutnými hrušněmi sloužil i jako bleskosvod či protipožární bariéra mezi obytnými a hospodářskými budovami. A tak namísto pozitivního vnímání ovocného stromu jako zdroje krásy, užítka i radosti z práce, se kdysi milostný vztah mění v odpor. Vzrostlé ovocné stromy stíní, brání ve výhledu, padá z nich listí, které je třeba uklidit. Lidem na vesnicích dnes dokonce vadí ovoce, které se z vysokých stromů hůře sklízí, proto bez využití padá, přitahuje obtížný hmyz (vosy, sršně, mouchy), podléhá zkáze a přiděluje tak starosti s údržbou dotčených ploch (trávník, bazén, komunikace apod.). Při psaní tohoto příspěvku jsem zrovna dostal dopis od kamarádky, ve kterém mě žádala o pomoc při rozmnožení staré hrušně, která bude pokácena, neboť „zralé hrušky padají na slepice a na paní, která je chodí krmit.“ Je zvláštní, že obyvatelům vesnice přijde náročné jednou do roka uklidit listí, případně plody, ale každý víkend sekají trávník nakrátko a úzkostně dbají, aby v něm nevykvetla jediná bylina. Padající hrušky obtěžují paní a prý i její slepice, ale proti hluku křovinořezů a sekaček nikdo neprotestuje?

Se změnou nazírání na ovocné stromy jistě souvisí i současný útlum společenského života na venkově. Sousedé se již tak často nesetkávají na lavičkách pod korunami stromů, ať už na náběhách, v ulicích před domy nebo na dvorech. A tak podobně jako v soukromých zahradách se na veřejných prostranstvích místo ovocných

vysazují okrasné, v lepším případě listnaté stromy, v nejhorším případě jehličnaté keře. Důsledkem je negativní změna výškové a barevné struktury zeleně. Dominanci okrasných dřevin dochází k setření rozdílů mezi venkovskou a městskou zelení. S ovocným stromem jako symbolem plodnosti a pohostinnosti se vytrácí malebnost vesnice.

Vize budoucnosti

Předešlé úvahy vzbudí snad ve čtenářích pochybnosti. Vždyť současnost není tak černá, s ovocnými stromy se dnes počítá v nových výsadbách v rámci různých krajinotvorných programů. Problém ovšem tkví v neexistující spolupráci okrasných zahradníků a pomologů. První ovládají bravurně zahradnické realizace, ovšem o procesech růstu a vývoje ovocných dřevin vědí málo, o požadavcích jednotlivých odrůd v rámci druhu ještě méně. Druzí již téměř vymřeli. Přitom znalost odrůdy je nesmírně důležitá, ať už z hlediska zařazení do konkrétního typu výsadby (stromořadí, solitéra, sad), nároků na klima a půdu, ale také z pohledu odolnosti k patogenům, požadavků na řez, souvisících s rychlostí vývoje a typu plodného obrostu apod. Při zdůraznění mimoprodukčních funkcí se jeví jako účelná znalost průběhu důležitých fenofází – odstíny barev květních pupat i otevřených květů, doba kvetení, dozrávání plodů, podzimní zbarvení listů a jejich opad.

Argumentem pro prosazení ovocných dřevin do veřejného i soukromého prostoru by ovšem měla být pravá exkluzivita

– estetická hodnota plodů. Jinak můžeme s klidným svědomím nahradit pravé ovocné dřeviny jejich okrasnými náhražkami, jako je *Malus floribunda* ‘Everest’ či *Prunus avium* ‘Plena’. Nic proti jejich použití ve městech, ale na vesnice patří ovoce. Estetická hodnota plodů je vnímána velmi smysly. Zrak potěší tvarová, velikostní a barevná rozmanitost plodů různých odrůd jablek a hrušní. Silný chuťový zážitek poskytnou především aromatické letní hrušky s osobitou příchutí. Zapojit lze i další smysly jako čich, hmat a sluch. Ovocná výsadba se tak může stát zážitkovým prostorem.

O výběru vhodných odrůd pro různé typy výsadeb bude řeč příště. O tom, že máme z čeho vybírat a na co navazovat, vypovídá slavná historie našeho ovocnářství, představená v tomto příspěvku. ■

Nízké, ale alespoň ovocné. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

Monumentální vzrůst hrušní vzbuzuje obdiv. Foto: Ing. Stanislav Boček, PhD.

PRŮHLEDY DO HISTORIE IX.

Píše se rok 1928. Leopold Batěk (1869–1928), jehož jsme představili v minulé Inspiraci, ve věku padesáti devíti let umírá a v témže roce je Josef Vaněk (1886–1968) na samém vrcholu své profesní dráhy. Jeho závod v Chrudimi se dynamicky rozrůstá a zaměstnanců i zakázek přibývá. Všechno je stabilní a zdánlivě neotřesitelné. Vaněk vydává svůj nový katalog, symbol jeho podnikatelského úspěchu i odborné a vědecké prestiže. Nechte samotného majitele a šéfa velkozávodu „SEMPERFLORENS“, aby vám tuto publikaci představil a poukázal na její důležité pasáže. Věřte, že budete překvapeni soudobým pojetím. Je to úžasné zanoření, které může, i přes hloubku téměř devadesáti let, podat svědectví o způsobu práce a nahlížení na jednoho z největších zahradních architektů a odborníků v našem oboru první poloviny dvacátého století.

Tak to konečně nastalo! Ta svoboda, nezávislost a možnost rozhodovat, o svých věcech sami. Určitě ne bez obětí a jistě si neseme do budoucna stíny, které ulpěly na tom sluncem prozářeném období. Tři sta let jsme trpěli a teď po těch dlouhých letech jsme přesvědčeni, že všechno zvládneme sami, že budeme dynamicky se rozvíjející svobodnou zemí uprostřed matičky Evropy. Jak to asi vnímali lidé z našeho oboru. Tu nezřízenou radost a euforii jsme v minulém čísle sledovali s Leopoldem Batěkem. Byl nám osud nakloněn, aby se všechno odvíjelo v pozitivním duchu? Batěk ještě deset let mohl sledovat ten dynamický růst i dramatické usazování se Československa v prostoru evropských souvislostí. Přesměrování centra státní správy z Vídně do Prahy a změnu postavení mnoha lidí. Ti co za Rakouska-Uherska třímají druhé housle, se najednou dostávají do první řady orchestru a otevírají se jim netušené možnosti. Mezi nimi byl i Josef Vaněk, mistr mezi mistry v oboru zahradnickém.

**...JEDINĚ DLE DOBRĚ
PROMYŠLENÉHO PLÁNU,
MŮŽE BÝTI ZAHRADA
TRVALE VKUSNÁ, ÚČELNÁ
A DLE POTŘEBY I UŽITKOVÁ...**

J. VANĚK
ZAHRADNÍ ARCHITEKT
V CHRUDIMI

Josef Vaněk sedí ve své pracovně a na stole před ním jeho nový firemní katalog. Titulní strana je plná optimismu, touhy jít vpřed, rozvíjet se, růst do výšky i šířky. Není to jen katalog, je to „Průvodce zahradou“ a pod perokresbou návrhu luxusní zahrady JOSEF VANĚK. Jméno, jako ztělesnění pile, pracovitosti, předvídativosti a komunikačních schopností. Opře se hlouběji do opěradla a pravou ruku položí na titulní stranu. Své jméno má těsně nad prsty, které jsou jako dórské sloupy podpírající střechu mohutného chrámu. Výtisk je úplně čerstvý, stále ještě cítit vůni tiskárny, je to až magické. Zhluboka se nadechne a pozoruje ten sešit, který je zrcadlem celého mohutného komplexu, rozprostírajícího se kolem něj. Je to jeho dílo, jeho schopnosti a on je na samé špičce obrovské pyramidy. Majitel, duše a šéf závodu.

Otočí stránku a prohlíží svoji fotku, která je v horní části. Dívá se sám sobě do očí a hlavou mu bleskne, jestli se na ní netváří moc přísně. Možná se mohl trochu usmát, mohl se uvolnit, aby to lépe působilo na zákazníky. Jenže takhle ho znají, soustředěného, zaujatého řešením, výkladem, který odevzdává svému publiku jako dar, jako extrakt své pile a nadání. Ne, tváří se dobře, nakonec to přijde do rukou i zaměstnancům, tak ať vidí šéfa, kapitána obrovské lodi, co brázdí po hladině mladého rybníka zvaného Československo. Loď,

kteřá je symbolem nejen pracovitosti, ale i svobodného podnikání a neomezených možností stejných jako v Americe. Vedle jeho podobizny je úvodní text, psal ho před časem a tak si už přesně nepamatuje, co tam stojí. Přeletí jej očima.

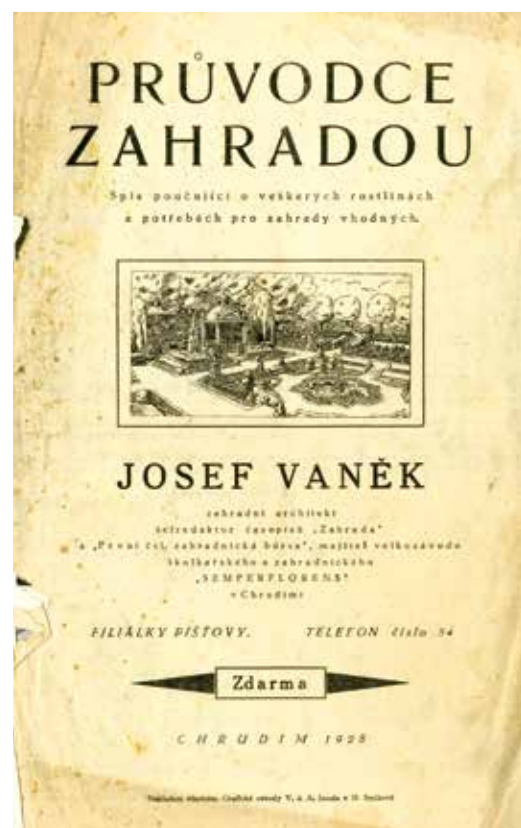
◀ JOSEF VANĚK,
zahr. architekt,
majitel a šéf závodu

Ing. Petr Mičola

Autorizovaný krajinářský architekt (absolvent Lednice, 1984). Spolumajitel Ateliéru Bonmot spol. s r.o., kde je autorem řady projektů. Od roku 2012 přibližuje čtenářům Inspirace zapomenuté osobnosti a knihy související se zahradní tematikou.

✉ micola@atelierbonmot.cz

Mým váženým zákazníkům a příznivcům!

Předkládáje můj nový ceník, tohoto „Průvodce zahradou“, vyhovují přáním ze všech stran projeveným. Měl jsem v úmyslu vydati obsáhlý, poučný, bohatě ilustrovaný ceník s obsírnými popisy, tiskové poměry to však zatím ještě nedovolují. Snad to bude možné v příštím roce.

Dík usilovné práci, vytrvalosti a opravdové snaze poskytnouti majitelům a milovníkům zahrad, stromů a rostlinstva vůbec – vše nejlepší, podařilo se mi závod svůj zorganizovati tak, že mohu nyní v každém směru vyhověti.

Sestavil jsem v ceníku 10 hlavních oddílů:

1. Oddělení pro zahradní umění (zahradní architektura).
2. Ozdobné křoviny, stromy a růže.
3. Pereny (trvalé květiny zahradní).
4. Ovocnictví.
5. Jiřiny.
6. Květiny pro pokoje, skleníky a na skupiny.
7. Semenářství.
8. Zahradní náradí a potřeby.
9. Vazačství květin.
10. Zahradnická literatura.

Tím jest vše přehledně sestaveno a snadno lze se orientovati. Poněvadž mám stále zaměstnaný značný personál, jsou moje závody vždy v pořádku. Pro každé odvětví mám vynikajícího specialistu, jakožto vedoucí sílu, takže každé odvětví postupuje s duchem času...

Až na pár drobností, které by dnes napsal jinak, je text jak si představoval. Na zákazníky udělá dobrý dojem. Zákazník byl veškerým předmětem jeho snažení a všechno bylo právě jemu podřízeno, měl jich značné množství a ne ledajakých. Patřili mezi ně například sochaři Břetislav Benda a František Bílek, kterému pomáhal se zahradním řešením domu v Chýnově i vily v Praze. Byla tady celá řada

Personál odborný (zahradnický) a kancelářský v mém závodě v prosinci 1927

malířů – Alfons Mucha, František Kaván, Václav Špála, Josef Jambor, Vincenc Beneš a další. Vaněk pomáhal se zahradami takovým velikanům jako byl Ignát Herrmann, Karel Čapek, J. S. Machar, Petr Bezruč, S. K. Neumann, Marie Majerová a zejména Alois Jirásek. Vaněk a Jirásek měli mezi sebou vřelý vztah. V jednom z dopisů píše tento český literární velikan, co by potěšilo každého majitele zahradnické firmy.

Velevážený pane architektke!

Teď, když zahrada má je založena, jak velkou laskavost jste mi prokázal. Srdečně Vám znovu děkuji za návrh a za vše, co jste zařídil pro založení mé zahrádky. Pan Dovolil, jenž velmi horlivě pracoval, vykonal vše podle Vašeho návrhu přesně a dovedně. Vše vypadá pěkně a bude ještě sličnější až na jaře, až bude práce dokončena. Děkuji Vám a prosím, abyste si neobtěžoval poslati mě sem do Hronova za všechno zařízení a za všechno rostlinstvo, jež poté jste mi dal zaslati. Byl bych Vám velmi povděčen, kdyby se tak stalo brzy.

Poroučíte se Vám, všem v upřímné úctě Vám oddaný

Alois Jirásek

Ale přece nešlo jen o zákazníky, byli tady také kolegové z oboru a přátelé, kterých si nesmírně vážil. Opravdové kapacity své doby. Botanik Karel Kavina, profesor Českého vysokého učení v Praze, univerzitní

profesor Karel Domin, přednosta botanického ústavu Karlovy univerzity, botanik a univerzitní profesor Jaromír Klika a Bohumil Němec, zakladatel československé experimentální cytologie, vynikající český fytopatolog Ctibor Blatný a profesor Vysoké školy zemědělské Jaroslav Smolák. Dále spisovatel a zahradník Oskar Smrž, autor vynikajících knih. Sadovník Josef Rublič, cestovatel A. V. Frič, fytopatolog Bohumil Starý, pomolog Jan Říha, univerzitní profesor Bohumil Kavka, který dlouhá léta působil v Průhoncích, pěstitel růží Jan Böhm... Ozvalo se zaklepání na dveře, Vaněk se vytrhl ze zamyšlení, ale oči od nového

◀ JOSEF VANĚK, Perspektiva

katalogu nezvedl. Vchází Stanislav Vítek, odborný redaktor a ředitel kanceláře administrativní. Pod paží nese černé desky. Položí je pomalu na stůl. Stojí, tahá se za špičku mohutného kníru a trpělivě čeká, až je šéf otevře. Je v nich kompletní březnové číslo časopisu „Zahrada“ připravené do tisku. Vítek má všechno v perfektním pořádku, tak po krátké diskuzi nad perokresbami jirinkových hlíz Emila Dokoupila spokojeně odchází. Když zaklapnou dveře, Vaněk se zadívá z okna, přší tam a voda se v lehounkách závojech snáší k zemi. Je to nádherna, když děšť zalévá jeho rostliny. Chvilu pozoruje mrak a listy stromu, jak pod kapkami deště tancují pomalý vlnkový tanec, ale pak se vrací ke katalogu. Otočí další list. Objeví se fotografie Bohumila Ducháče-Vyskočila, zahradního architekta a ředitele technické kanceláře pro zakládání zahrad. Perfektně upravený, seriózní člověk v kulatých brýlích, z něhož pečlivost přímo vyzářuje. Bylo to dobré rozhodnutí jmenovat jej do pozice ředitele, myslí si Vaněk.

I. ODDĚLENÍ

Zahradní umění
(Zahradní architektura –
sadovnictví.)

Veškeré projekty jsou mým duševním majetkem a nesmí být bez mého svolení nikým jiným prováděny. Ke každému projektu se vypracuje plán hlavní, pracovní, podrobný rozpočet a na přání též plastické sádrové modely a perspektivní pohledy.

Nejprve se mu zazdalo, že je text až příliš kategorický, ale člověk musí být opravdu opatrný, aby ochránil svůj majetek. Copak myšlenky nejsou majetek? Člověk musí řadu věcí nastudovat, věnovat tomu energii, čas. A čas, jak známo, jsou peníze. Dnes je všechno možno převést na peníze, proč by to nemohly být i znalosti, myšlenky, nápady, které architekt předává zákazníkovi. No, ale není to jednoduché. V dolní části strany

STANISLAV VÍTEK, odborný redaktor,
ředitel kanceláře administrativní

B. DUCHÁČ-VYSKOČIL, zahradní
architekt, ředitel technické
kanceláře pro zakládání zahrad

JOSEF MACL, inspektor
zakládání zahrad

je fotografie Josefa Macla, inspektora zakládání zahrad. I to byla dobrá volba. Macl je sebevědomý, při kontrolách jistý, má výborné znalosti, na zákazníky působí perfektně a zaměstnanci před ním mají respekt. Běží očima dál větu za větou, i tohle je důležité.

Kdo si přeje plán na zahradu – nechtě si dopíše o dotazník – který se pouze vyplní a k dotazníku přiloží přesný plán pozemku s přesně zakreslenými budovami a jinými stabilními objekty. V zájmu zákazníků se naléhavě doporučuje, aby si zhotovení plánů objednali vždy pokud možno v měsících letních nebo zimních, kdy je více volného času a možno každému projektu věnovati co největší péči a jest možno jej důkladně rozmyslet a propracovati.

V prvním oddělení jsou i reference a na ty je Vaněk především hrdý. Je to vizitka závodu, jeho pracovitosti a skutečně, kdo se může v této době pochlubit víc než tisíce projekty. Je to sice za celé období od založení závodu do roku 1928, ale i tak to je úctyhodné číslo. Otočí další stranu, kde jsou všichni zahradní technici. Bohumil Vávra, František Škrdle, František Krajča, Metoděj Diviš a Václav Duda. Kontroluje očima text a znovu si uvědomuje, jak jsou to důležité informace.

Je nesporno, že jedině dle dobře promyšleného plánu, může být zahrada trvale vkusná, účelná a dle potřeby i užitková, a radím naléhavě každému majetníku zahrady, byť i malé, aby si dal vypracovati řádný plán. Nepatrný obnos za plán se dvojnásobně každému vrátí trvalým užítkem a trvalou radostí ze zahrady.

II. ODDĚLENÍ

Ozdobné křoviny,
stromy a růže

Specialistou pro konifery, okrasné křoviny a stromy je Zdenko Slezák, citlivý a přemýšlivý člověk, vynikající a pracovitý odborník. Zaměstnanec si Vaněk vybrat umí, nesnel by ně-

koho lenivého, nedbalého, nikoho, kdo by se nezajímal o obor a svoje oddělení. Rychle přečte úvodní krátký text, má největší sortiment v republice, a proto může uspokojit každého zákazníka. A když se v rostlinách nevyzná, tak to klidně může nechat na Vaňkovi. Stačí sdělit, zda mají být keře nízké, polovysoké nebo vysoké, jestli chtějí rostliny kvetoucí nebo jim stačí obyčejné a jakou mají na pozemku půdu, polohu a podnebí. Na stránce jsou fotografie kvetoucích keřů, které pořizoval Metoděj Diviš, je šikovný fotograf. Vaňkovi běží před očima názvy rostlin. *Tamarix, Philadelphus, Deutzia, Platanus, Potentilla, Staphylea, Ulmus, Viburnum, Chamaecyparis pisifera plumosa, Picea excelsa inversa, Thuja occidentalis Ellwangeriana.* Stránka po stránce, další a další názvy.

III. ODDĚLENÍ

Pereny

Antonín Lanta, specialista pro oddělení perenářské, je cílevědomý člověk trvalek velice znalý a navíc se neustále zajímá o novinky. Vaňkovi je velmi sympatický. Prohlíží stránku a jakoby něco hledal. Mělo by to být někde uprostřed. Je to tady, reklama na jeho knihu „Nejkrásnější ozdobou zahrady jsou pereny“. S úlevou si vydechtl. Přestalo pršet a slunce nasměrovalo paprsek skrze okno a kreslí na koberci světlou linku. To upozorňuje Vaňka, že by si měl s kontrolou pospíšet, protože má ve městě důležité jednání. Rychle listuje dál, nekontroluje sumář rostlin, ale přesto mu bleskne před okem *Platycodon Mariesi grandiflorum*, skvostná nízká zvonkovitá rostlina s obrovskými, široce rozevřenými květy modré barvy. *Tellima, Thymus, Darwinovy tulipány, Veronica rupestris,* další trvalky mu letí před očima, ale on cítí, že už se mu čas nachyluje, zrychlí

ZDENKO SLEZÁK, specialista pro
konifery, okrasné křoviny a stromy

MET. DIVIŠ, zahradní technik,
fotograf závodu

ANT. LANTA, specialista
pro odd. perenářské

Školkování zakořeněných řízků okrasných dřevin

tempo. Čas je pro něj čím dál dražší, ale jeho smysl pro povinnost ho nenechá jen tak od katalogu odejít.

IV. ODDĚLENÍ

Ovocnictví

Vrchní zahradník oddělení školkařského František Zeman je mlčenlivý, ale své věci má vždy v pořádku. Vaněk očima odsouvá větu za větou.

Důležité upozornění o sázení.

Stihne-li zásilku stromů na cestě mráz, je nutno baly uložit v chladné, mrazuprosté, nikdy však teplé místnosti. Vhodný jest sklep, studený skleník apod. Dráty na balu se přestřihnou, uvolní a zboží ponechá netknuté tak dlouho, až zvolna rozmrzne. Potom se stromy za příznivého počasí buď do země založí, nebo přímo sází. Takto ošetřené mrazem neutrpí.

Coxova oranžová reneta, Harbertova reneta, Charlamovski, Angoulemská, Císařská máslovka, Althanova renklota. Názvy letí stránka za stránkou, jabloně, hrušky, slivoně, třešně, mirabelky, meruňky, broskve, ale už není prostor se nad tím hlouběji zamýšlet, čas, čas, čas. Vaněk zběžně listuje a jen tu a tam se jeho oči zastaví nad názvem, který je mu obzvláště milý.

V. ODDĚLENÍ Jiřiny – Berengaria, Ernst de Muyter, Noble, Periskope, Sheila Ward

VI. ODDĚLENÍ Květinářství – Pelargonie, Chrysanémy, Gladioly, Begónie, květiny pokojové, kaktusy.

VII. ODDĚLENÍ Semenařství,

VIII. ODDĚLENÍ Nejdůležitější nářadí a potřeby pro zahrady – nůž roubovací, očkovací, nůžky na stromy obyčejné, dvojsečné, rycí vidle, dřevěné jmenovky.

IX. ODDĚLENÍ

Vazačské práce květinové – kytice pro ne-

věsty, pro družice, věnce palmové, ovocné koše, tabulové dekorace a konečně poslední X. ODDĚLENÍ Dobré knihy – Vaněk: Domácí květinářství, Mikeš: Chrysanthemum, Vaněk: Bibliografie zahradnická, Smrž: Dějiny květin a Benedikt Roezl náš světoznámý botanik a cestovatel. Na závěr posudky nejváženějších autorit o díle Oskara Smrže „Dějiny květin“.

Vaněk nechá „Průvodce zahradou“ ležet. Úhledně jej srovná, aby byl sešit na prázdném stole ozdobou. Zvedne se ze židle, přehodí přes sebe jarní kabát a pečlivě zavře dveře pracovny.

FR. ZEMAN, vrchní zahradník oddělení školkařského

Zůstal jsem tady sám, já pozorovatel a snílek, v prázdné pracovně, kde slunce ještě pořád kreslí na koberci

světlý pruh a venku se stromy po zimním spánku probouzí v krásném jarním odpoledni. Nechám Josefa Vaňka běžet za svou prací, představami a touhami, které by chtěl ještě naplnit.

Všimáte si Vaňkovy silné osobnosti? Všechno je spoutáno jeho racionalitou, vědeckými postupy a o nějakých dohadech nebo domněnkách tady nemůže být ani řeči. Vaněk všechno ovládá přesně tak, jak chce a k tomu směřuje veškeré snažení. Ví o každém pohybu ve firmě, o každém projektu a realizované zahradě nebo parku, a ty jsou odrazem dobových estetických norem stejně jako jeho povahových rysů. Návrhy odpovídají přísné logice a geometrii, na každém kroku je vidět osovost a souměrnost tvořenou rozumem a rukama zahradníka. Tvarování přírody podle lidské představy.

Vaněk předkládá majiteli zahrady normu, do které se prostě musí vejít. Je téměř tak přísná, jako pravidla japonské zahrady, kde má každý centimetr čtvereční svůj symbolický význam. To neplatí jen o celkové koncepci zahrady a okrasné části, systém je velmi přísně dodržován

i u stromů ovocných. Ty jsou vedeny po drátěnkách, trelážích, loubích. Jsou řezány, stříhány a zaštipovány k ideálnímu tvaru kordonů, palmet, větven a všechno směřuje k intenzivní produkci ovoce. Jedině nepravidelný je snad přísně vědecky sestavený záhon trvalek nebo skalková partie, kde diktují požadavky rostliny. Lidská účast je tady naprosto nezbytná – metodika, znalost, činnost a čas, který je zahradě věnován a udělá-li se něco jinak než stanovuje „norma“ systém se hroutí a rostliny hynou nebo se vracejí ke své přirozené podobě.

Nebylo jiné cesty než té, kterou řekl, napsal, nakreslil zahradní architekt. Mít svého spokojeného zákazníka připoutaného k přísně a vědecky stanovenému pracovnímu postupu, sortimentu, materiálu, nářadí. Zákazníka vědecky sledujícího časopis, kde bylo sděleno, co ještě nevěděl, kam se mohl uchýlit pro radu. Zbloudilý zahrádkář se vracel zase zpátky do správných kolejí. Za tímto účelem také Vaněk pořádal nejrůznější praktické kurzy, školení, přednášky. Z tohoto důvodu psal knihy, které vysvětlovaly a radily, jak situaci napravit nebo vylepšit, jak dostat zahradu zase zpátky pod kontrolu. Celé zástupy zahrádkářů uctívali tento kult a těšili se, až zase budou o svoji milovanou zahradu pečovat. Dnes si neumíme představit, že bychom přišli ze zaměstnání, vzali zahradnické nůžky a šli zastříhnout větve svých jablonových zákrsků nebo se kochali kvetoucí skalkovou partií. Stali jsme se mnohdy nedobrovolnými konzumenty toho, co nám skrze reklamu předkládá společnost. Naším cílem je sice užívání života, ale ve skutečnosti je svázán řadou nepřímých nutností, vyplývajících z užívání výsledků bouřlivě se rozvíjející vědy a techniky. Stali jsme se otroky svých přídatných zařízení, která nám mají ušetřit čas. Výsledkem této úspory je, že nikdo vlastně nemá čas žádný. A do této situace někdo v médiích vyslovil pojem „bezúdržbová zahrada“

OPTIMALIZACE PÉČE A KVĚTINOVÝ ZÁHON

Dekor našich měst a obcí stagnuje, zbavujeme se detailu a všeobecná snaha po úsporách nás okrádá o drobnosti, které tvořily identitu místa. Ve snaze vyjít s tím málem, co je nám dáno, jsme nakonec nuceni k opatřením, se kterými souhlasíme jen s těžkým srdcem a které těžce nesou i ostatní patrioti. V nových kompozicích se pak detail dekoru již automaticky vytěsňuje a často i sami autoři v minimalizovaných nákladech na dokumentace nemají šanci se s místem a jeho obyvateli sžít, vnímat denní či roční běh věcí a drobné nuance tradic. Nicméně lze zaznamenat i chvíle, kdy se občané pobouří banalizováním jejich životního prostoru až natolik, že jsou sami ochotni s tím něco dělat. Pak se nacházejí řešení, ze kterých je patrné, že detail je naopak důkazem soužití místních komunit. Problematika „záhonu“ v nejširším slova smyslu je toho pak typickým příkladem a hromosvodem událostí.

Ing. Ondřej Fous

Absolvent SZAš v Mělníku a oboru Zahradní a krajinářská architektura na ZF v Lednici na Moravě.

✉ pereny@email.cz

Pokud by snad někdo pochyboval a pracovitosti mladých Pražanů, případně o jejich schopnosti se umazat při zahradničení, mohli ve Stromovce zažít velkou deziluzi. Foto Alice Dědečková

S trendem zjednodušování je to zhruba stejné jako s módou „zkracování“ ve známé postřížinské scéně. Ruku v ruce s přídomkem „extenzivní“ se do všeho nenáročného, jednoduchého a laciného zamilovali zejména projektanti, kteří v oboru zahradní a krajinářské tvorby/architektury působí. Velmi tomu nahrává vžitá představa, že na nic nejsou peníze a jinak to nejde. Ta je velmi silně podporovaná argumentem, že extenzivní, jednoduchá, laciná řešení jsou velmi přírodní a ekologická. Součástí rozšířeného mýtu je i tvrzení, že tyto divočiny jsou všeobecně velmi levné, což zejména v dlouhodobém horizontu a všech důsledcích nemusí být vůbec pravda. S tím

souvisí i velmi úzce zkratka, říkající, že příroda byla kdysi přece všude a tudíž se „přírodní“ věci hodí všude. Tak se extenzifikace vozí nejen po záhonech, ale i keřovkách, trávnících a nakonec i stromech. Touha natřít svět na pruhovano, protože si to ten či onen přál, jde světem pohádek jako červená nit a naivitě této myšlenky se umějí zasmát už i malé děti. Stejně tak se lze smát velikosti tvůrců, kteří se naučí čtyři „vzory“ a jako výseky z normalizovaných jekorů je pokládají všude, kde vyhrají výběrové řízení, ve Lhotě nebo v Kostelci, mezi paneláky zrovna jako před zámky a do historických parků. Je to stejné jako sypat instantní černé granulované cosi do hrnků a pak netušícím

hostům předkládat „výbornou brazilskou kávu“. Stejně jako věci laciné nemusí být levné, tak nás tyhle „granulované přírody v akci“ umí přijít hodně draho. Jak finančně, tak společensky.

Představte si, že do jihomoravské visky od cedule k ceduli plné květů na pečlivě okopaných předzahradkách přijde „projektant“ a na návsí (již předtím zglajchšaltované z dotací) implantuje recepturu speciálního květinového společenstva vyvinutého vědci pro venkov. Na infotabuli je vysvětlen onen nezpochybnitelný pokrok, který říká „již nikdy neokopávejte, dejte květeně svobodu“. Jinými slovy, všechno, co jste posledních sto let dělali, bylo špatné a vaše práce byla feudálním přežitkem, od kterého vás výzkumníci přišli osvobodit. Připomíná vám to atmosféru 50. let? Mně taky. Alespoň tak, jak mi o ní vypráví rodiče.

Historické skutečnosti, o nichž se tu již také drobně psalo, navíc ukazují, že „květinový záhon v péči města“ je konstruktem, který lze považovat s úspěchem za relikv soudružských sociálních modelů, vytváření kultu „krásného socialistického města“ a umělé zaměstnanosti pestré galerky personálu technických služeb. Deklasování na „zahradníka“ koneckonců žije bohužel dodnes. Tam, kde jsme ho již nevyvrátili svými odbornými kvalitami. Původní kořeny záhonů ve veřejném prostoru hledíme především v okrašlovacích spolcích, květinových i stromových slavnostech a činnosti školních dětí. Ačkoliv péči přebíral často městský zahradník, vznik záhonů v principu iniciovali obyvatelé města sami. To má svou

nespornou logiku i v dnešní společnosti. Přesto existují zastupitelstva, občané, tvůrci i mnozí zahradníci, kteří si jdou svou cestou těmto normalizačním trendům navzdory. Stejně jako před třiceti lety některá města odolávala instantní povaze pokládání „zahuštěných výsadeb“ provázené všeobecným jalovcovým šílenstvím, tak i dnes se najdou tací, kterým „umísťování značkových receptur“ v jejich milované obci „trochu nesedí“ (v odborných kruzích se neodvází nikdo ani pípnout) a jdou si vlastní cestou. Stojí za to pozastavit se nad jejich výsledky.

Podívejme se na jeden příklad z praxe. Již vloni jsem psal o síji a sázení letničkové louky v městečku Odolena Voda a přestože podobné sociální experimenty mají daleko větší šanci na úspěch v malých obcích, s nemenším úspěchem se ode-

kálních květinových kreač, které vytvářeli často v součinnosti s místními. Rozvíjeli ovšem nejen místní fenomény kulturních květinových krás, ale i skutečných přírodních fragmentů s regionální identitou (Kadaň). Nešli cestou pokládání globálních receptur. Za to jim patří můj obdiv.

Zkusme si ale více říci o principu optimalizace péče o květinové záhony na příkladu městečka Odolena Voda, který mám tu příležitost sledovat. Obec má pět až sedm tisíc obyvatel (v okolí Prahy je běžné, že se obyvatelé nehlásí do obce, kde žijí). Velký prim tu patří zejména místní Komisi životního prostředí, která udělala za pár let několik významných systémových kroků. Veškerá zeleň obce byla od 90. let udržována pouze v režimu rozpadu. Trávníky koseny shodně zhruba v devíti vlnách. Vysoký podíl ručního dosekávání. Keřové skupiny rozpadlé

Největší atrakcí byla samozřejmě práce s válcem. Letenský dorost se za něj ve Stromovce zapráhl zcela dobrovolně. Foto Alice Dědečková

hrála velmi podobná akce i před ruinou Šlechtovy restaurace v pražské Stromovce. Snad díky osvícené komunitě obyvatel Prahy 7. Po nedávném článku v Lidových novinách, kde jsem se dotkl ztráty pěstitelského povědomí v naší společnosti, se mi ozvalo několik čtenářů nadšených tím, že u nich se v obci pěstitelské práce vyučují (Horní Počernice, Kunratice) a žáci sází svoje záhonky ve škole. Do obce schází již jen krok. Je vidět, že sázení „po svém“ je možná daleko více rozšířené, než se v mediálním obrazu přiznává. Podobně i někteří kolegové projektanti reagovali, že k „pokládání receptur“ je nikdo nedonutí a naopak mi uváděli příklady velmi atypických lo-

a udržované na „pražský řez“. Rozptýlené náhodné individuální dosadby obyvatel včetně některých opuštěných záhonků. V neposlední řadě pak stromy, které byly pouze káceny. Jediné výsadby byly uskutečňovány prostřednictvím tzv. náhradních výsadeb uložených odborem životního prostředí a to zejména „kamkoliv“. Několik osobně statečných členů Komise životního prostředí kandidovalo formou sdružení a v komunálních volbách se prosadili do zastupitelstva mimo jiné právě díky tématu zeleně, které silně komunikovali. V mnohých volebních programech se píše o zeleni, ale málo se pak činí. Tato komise byla opakem, prioritou

Míchání směsi a přípravu pro setí letniček před Šlechtovou restaurací viděly děti stoprocentně poprvé a sely s neobyčejným nasazením. Foto Alice Dědečková

se stal územní plán a ve spjatosti systém zeleně. Kdo tímto martyriem prošel, ví, že jde o běh na dlouhou trať, nicméně v posledních pouhých dvou letech se v městě Odolena Voda podařilo to, co málokde jinde. Nastartovat změnu koncepce veřejné zeleně a optimalizace péče o ni. To by samozřejmě vydalo na samostatný článek, soustředím se tedy pouze na téma záhonů.

Prvním, logickým a nezbytným krokem při hledání řešení pro optimalizaci péče je zjistit, co máme a o co se staráme. Standardním řešením je pasport zeleně, nicméně pro malé obce jsou potřebné přesné geodetické podklady mapy města spíše hudbou vzdálené budoucnosti. V zastupitelstvu neprosaditelné jako neodůvodnitelné. Tudiž bylo nutno vyvinout nástroj „evidence zeleně“, která zjednodušenou formou za přijatelné pracovní podchytila strukturovaně zeleň obce. Mimo jiné samozřejmě i záhony. Zde je nutno poznamenat, že Odolena Voda neměla donedána ani jeden záhon založený městem. Přesto evidence ukázala, že jich je na pozemcích města 2 500 m². Technické služby je vnímaly problematicky, ovšem pro Komisi životního prostředí to byla ohromná výzva. V průběhu posledních dvou sezón proběhlo několik workshopů, kolektivních sázení a soutěží, které učí obyvatele, jak se záhony sázejí a jak se o ně následně

Příklad k zamýšlení najdeme v Horních Počernicích, kde v rámci projektu „Zdravá městská část“ žactvo založilo květinový záhon a to pod vlivem módního trendu „extenzifikace“. Nicméně založily ho a pečovat o něj budou děti v rámci výuky. Lze se tedy domnívat, že záhon najde časem vlastní identitu a vyкроčí spíše lokálním směrem. Foto Martina Škorpilová

mít pro přesuny částek v kapitole zeleně z řádku kosení do jiných potřebných odborných činností. Je to samozřejmě běh na dlouhou trať.

Druhým momentem je pak vytváření vlastních záhonů městem na nejexponovanějších místech. To si město mohlo dovolit zpočátku jen proto, že Komise životního prostředí disponuje dvěma členy se zahradnickým vzděláním. V důsledku i pak proto, že se podařilo vypsát výběrové řízení na městského zahradníka (dokonce se služebním bytem), což je potenciálně obrovský skok dopředu. Nově založené záhony vznikly postupně v každé z místních částí (Odolena Voda je urbánní slepenec obcí) a to buď činností přímo Komise životního prostředí anebo součinností Technických služeb a městem objednaných zahradnických firem. Tento hybrid se ukázal jako marný, protože představa stávajícího personálu Technických služeb o kvalitě provedení, detailu a celkové efektivitě práce je naprosto neslučitelná s požadavky „Komise“ na zakázku vyhotovenou odbornou firmou. Nicméně pro argumentaci radě města a vznik pozice městského zahradníka bylo nutno si tímto „vzdělávacím procesem“ projít. Městský zahradník tak sice formálně musí být součástí technických služeb, ale nutnost poskytnout mu maximální možnou autonomii pochopili všichni. Nově založené záhony s použitím nových sortimentů, materiálů i kompozic samozřejmě vyvolaly u obyvatel řadu otázek. Od postoje „Na tohle se vyhazují peníze!“ přes „Proč tady u nás v Odolce? Vždyť se tu všechno rozkrade, to nemá

cenu“ až po „To jsem ráda, že tu zase něco pokvete, vždyť už tu skoro nic nezbylo“. Zajímavá je trochu tristní zkušenost obyvatel, kteří si pamatují na kvetoucí keřové skupiny z 80. let minulého století, kdy byla zeď překvapivě lépe udržována, než tomu bylo v posledních letech. Alespoň z odborného hlediska. Obyvatelé zmiňovali tento fakt až okřídlenou větou „Dříve tu kvetlo zjara spousta keřů“. Vůbec si nevšimli, že keře tu stále jsou, jen „pražským řezem“ přijdou o založené květy na loňském dřevě. Takových komentářů se během 300 hodin sbírání terénních dat podařilo vyslechnout celou řadu a staly se cenným podkladem pro další práci pracovní skupiny. Optimalizace péče o květinové záhony, shrneme-li poznatky z Odoleny Vody, je vlastně prostá. Vraťme se k praxi, která tu kdysi byla bezmála sto let osvědčenou a funkční. Dnešním jazykem tomu říkáme třeba „komunitní sázení“. Záhon, který si sami občané založí a intenzivně udržují, je nepochybně levnější, než celá snaha o „zextenzivnění“. Město to nakonec stojí jen odborného lektora a případně kytky k dosadbám (to se ukázalo být u obyvatel velmi populární). Už třeba proto, že současnými autory často prosazovaný přírodní vizuál vnímají kolemjdoucí často jako „louku“ nebo „vysokou trávu“ a městu se obtížně zdůvodňuje proč za 750 Kč/m² pořídilo něco s vizuálem prvku zakládání obvykle za třeba 28 Kč/m². Na druhou stranu vzory, které vzcházejí od města (ze strany Komise, spolků, škol) a odborných firem, by měly být pro místní srozumitelné (poznávají

starat. Kromě nesporné společenské a estetické funkce je i nesmírně důležité učit místní obyvatele integrovat své výsadby do konkrétních rábátků a sesazených skupin. Tím se výrazně eliminují plochy k ručnímu kosení. Každý hospodář si snadno spočítá, jaké důsledky to může

Žáci ZŠ Kunratice za podpory Nadace Partnerství založili slunné i stinné záhony, o které se starají v rámci předmětu nazvaném vzešeně „Svět práce – pěstitelství“ Foto Kateřina Pospíšilová

kytky, které sami mají) a inspirativní (to chci taky, to je pěkný). Pro město to znamená závazek, aby péče o odborně založené záhony byla skutečně odborná. Dobrý příklad tudíž táhne a město tak za cenu několika záhonků na křižovatkách získává tisíce čtverečních metrů květinového dekoru, který je každému na očích.

Nechme tedy květinový záhon vyrůst přirozeně ze společnosti toho kterého daného místa. Nezapomínejme nakonec ani na potenciál politický a morální. Myslíte si, že obyvatelé lépe přijmou investici do záhonů, které si sami spoluzaloží nebo záhonů, které jsou jim vnuceny autory bez jakékoliv předchozí participace? Pouze záhon přijatý a hájený svou komunitou je schopen přežít a stát se tradicí. Stále se fackujeme s argumenty v minutách údržby na metr ročně, přitom nás řešení samo bije do očí. V tomto kontextu je dobře, že nedávno neprošel návrh na vřazení trvalkových výsadeb mezi uznatelné náklady dotačních programů Ministerstva životního prostředí. Mohlo totiž snadno dojít k tomu, že by se města zaplnila stovkami receptur, které by tam autoři a odborné firmy nasekali jako Baťa cvičky. Ano, ano, realizační firmy tohle jistě nerady čtou. Autoři jakbysmet. Proč nedostat zapla-

V městečku Odolena Voda si obyvatelé panelového domu svou zahrádku překomponovali za účasti konzultanta. Využily se stávající rostliny i rostliny zakoupené z rozpočtu Komise životního prostředí. Vznikly tak celistvé záhony, které nekomplikují údržbu a jejich obyvatelé je mají denně na očích. Foto Ondřej Fous

ceno za dílo, které jsem někde celé opsal a v případě povolání k zodpovědnosti mám na koho ukázat prstem. Ovšem nemohu si nevzpomenout, jak se nedávno jisté občanské sdružení bouřilo proti „nenáviděným trvalkovým záhonům“. V takových chvílích by nám měl vyskočit červený vykřičník (a ne to zamést pod koberec stanoviskem komise odborníků).

Dotace by měly vzniknout především na to, abychom mohli my zahradníci sázet s lidmi a ukázat jim, co umíme. Ukázat jim, jaký smysl má mít rád květiny, pracovat venku, se všemi a pro všechny. Dostat je znovu na ulici. A v tom může tkvít největší možná meta z celé slavné „optimalizace“.

HAGS Praha®
bezpečná dětská hřiště

tel.: 251 611 317
Platěnská 9
110 00 Praha 1 - Staré Město

www.hags.cz
www.hagspraha.cz
hagspraha@hagspraha.cz

PESTROST DO PARKŮ A ZAHRAD

Návrhy využití ploch v intravilánu obcí a v zahradách by měly v první řadě klást důraz na celkový vzhled, tj. estetický dojem ve vztahu k předpokládané době zapojení porostu, jeho funkčnosti a k nákladům na založení a údržbu. Povyšení biodiverzity nad upravenost, barevnost a technologii následné péče vede často jak v rodinných zahradách, tak i ve veřejném prostoru k nedorozuměním mezi občany a realizátory. Nežádá se nutně v průběhu tvorby projektu seznamovat veřejnost s osvětleným záměrem a počítat s mírou rizika, pokud se investorova představa o vzhledu plochy zásadním způsobem míjí s výsledkem realizace. Ve veřejné zeleni se setkáváme s originálními řešeními, které posunují hranice krajinářské architektury i lidského vnímání životního prostředí. Ale i ta nejdůležitější kreativita musí být podložena vysokou mírou zodpovědnosti, pokory, teoretických znalostí a obvykle dlouholetými zkušenostmi.

Ing. Marie Straková, Ph.D.

je absolventkou Agronomické fakulty MZLU v Brně a absolventkou doktorského studia na trávnickářské téma na Ústavu pícninářství MZLU v Brně. Zabývá se především studiem intenzivně a extenzivně ošetřovaných travnatých ploch a květnatých luk. Od roku 2005 je spolujitelkou firmy Agrostis Travníky, která se zabývá poradenstvím, obchodem a výzkumem v oblasti pícninářství a trávnickářství.

✉ strakova@agrostis.cz

Druhově pestrá směs do přírodních zahrad

MIMOPRODUKČNÍ VYUŽITÍ DRUHOVĚ PESTRÝCH SMĚSÍ V INTRAVILÁNU

Přírodní zahrady

Květnaté louky do oblíbených přírodních zahrad mateřských a základních škol slouží ke studijním účelům a pochopení, jaké vztahy v přírodě fungují, ale i jak dokáže být příroda nevyzpytatelná. Základními principy přírodních zahrad je jejich udržitelnost a soběstačnost, proto se při tvorbě směsí do přírodních zahrad vychá-

zí z místních geologických, biologických a ekologických podmínek. Při výběru jednotlivých komponent se klade důraz na širokou druhovou pestrost a upřednostňují se rostlinné druhy typické pro dané území. I když je obvykle snaha dosáhnout co nejvyššího podílu bylin v porostu, a tomu odpovídá i složení směsi, v praxi je pomalý počáteční vývoj směsi s nízkým zastoupením travin vzhledem k pravidelné intenzivní zátěži skupinami dětí spíše komplikací. V rodinných zahradách je výsev směsi s vyšším podílem bylin (30–80%) možný za předpokladu,

že je uživatel pozemku s pomalým vývojem porostu srozuměn, protože náklady na osivo jsou i při nízkém výsevu od 2 do 5 g.m⁻² nemalé. S vysokým podílem bylin ve směsi souvisí i riziko zaplevelení, protože travní druhy, které se vyvíjejí rychleji než byliny, jsou schopny výskyt alespoň části plevelných druhů na stanovišti omezit, současně jsou však potlačovány i žádoucí konkurenčně slabší druhy bylin.

Bylinné travníky

Tento typ travobylinného společenstva je v rodinných zahradách a kolem rekreačních objektů velice žádoucí. Estetická funkce bylinných trávnicků je zajištěna zapojením nízkým porostem s různobarevností květů, především sedmikráska. Travníky mají širokou druhovou diverzitu. V porostu jsou přítomny nejenom trávy, ale také byliny (řebříček obecný, svízel syříštový, pampeliška obecná, kopretina bílá, jitrocel prostřední, černohlávek obecný, pryskyřník hlíznatý, mateřídouška, hvozdík) a jeteloviny (štírovník růžkatý, tolce dětelová). Jetel plazivý, zvláště drobnolisté odrůdy, se jeví jako vhodný doplněk do těchto nízko sečených bylinných trávnicků v méně příznivých podmínkách, v nichž zvyšuje odolnost k suchu a dodává potřebný dusík. Travník velmi dobře plní protierozní funkci a vyžaduje nižší úroveň péče, která spočívá pouze v pravidelném sečení. Hnojení ani ošetření herbicidy nepřipadá v úvahu, protože právě tento režim následné péče

podmiňuje výskyt sedmikrásky chudobky, jejíž osivo je v podstatě nedostupné a do směsi se nedá získat.

Mezi bylinné trávníky je možné zařadit také směsi do okolí historických objektů. Zajímavá řešení nabízí trávníky v rodinných zahradách historických prvorepublikových vil, které by měly, úplně stejně jako architektonické úpravy budov, citlivě ctít proporce a přirozenost prostředí. Travní směsi a bylinné trávníky do těchto, v podstatě historických rodinných zahrad, by měly obsahovat kromě základních travních druhů, jako je jílek vytrvalý, lipnice luční a kostřava červená, také doplňkové trávníkové druhy – např. pohánku hřebenitou, psineček obecný, lipnici hajní nebo bojínku cibulkatý.

Střešní zahrady a zelené fasády

Složení směsi pro zelené střechy je závislé především na mocnosti střešního substrátu, sklonu střechy a její expozici a plánovaném využití. Intenzita využívání a estetické nároky se odvíjí od možnosti automatické závlahy, dostupnosti pro pravidelnou údržbu a výskytu tzv. „pohledových“ ploch. Velice extrémní podmínky pro vegetaci vyplývají z vysychání slabé vrstvy substrátu v létě a z jeho promrzání v zimě. Těmto podmínkám odpovídá i výběr vhodných druhů, složení směsi a stanovení výsevu, který se pohybuje od 3 do 30 g.m⁻². Na extenzivních střeších s vyšším sklonem se úspěšně využívají směsi z více druhů a forem kostřav, v jejichž porostu se postupně prosazují i dvouděložné druhy z okolí.

Zelené fasády neboli vertikální zahrady jsou obvykle řešeny výsadbou trvalek s dekorativními listy. V současné době již existuje realizace originálního řešení exteriérové zelené fasády na ploše 180 m², založené výsevem směsi ze suchomilných trav, letniček a vytrvalých bylin. Výživa rostlin je zajištěna kapalnými hnojivy

Zelená fasáda

Suchovzdorná směs s podílem letniček Karneval v zámecké zahradě v Miloticích v druhém roce po výsevu. Autor: Ing. Lenka Křesadlová

prostřednictvím kapkové závlahy. Podobně jako u trávníku probíhá u tohoto vertikálního porostu na jaře regenerace formou dosevu, popř. dosadby vhodných druhů. Systém kazet umožňuje navrhnout dílčí směsi odlišné barvou i texturou a sestavit na stěně různé tvary a obrazce.

Brownfields

Opuštěná území s rozpadajícími se obytnými budovami, nevyužívané dopravní stavby a nefunkční průmyslové zóny, vyznačující se často obrovskými rozměry, jsou pro urbanisty příležitostí, jak prostřednictvím druhově pestrých směsí vyřešit současně ekologickou zátěž, přiblížit lidem přírodu a realizovat se ve svých nápadech. Protože stanovištní podmínky pro zakládání nových porostů jsou v těchto lokalitách často extrémní, je, podobně jako při rekultivacích, potřeba nepodcenit znalost vlastností vegetačního substrátu, odebrat půdní vzorky na zjištění obsahu základních živin a pH, obsah organické hmoty, popř. půdní zrnitost. Teprve po důkladném průzkumu stanovištních podmínek je možné navrhovat plochy pro osev květnatými loukami.

Emotivní směsi

Do této skupiny směsí lze zařadit všechny návrhy směsí, které jsou podřizovány kreativité krajinářských architektů. Patří sem směsi, které podtrhují design zahrady, navozují atmosféru, léčí duši nebo zapojují smysly. Mohou sloužit k meditačním a reprezentačním účelům, popř. zvyšují estetický efekt technických prvků, aniž by samy o sobě měly vliv na jejich funkčnost. Technické prvky v zahradách, jako jsou schody, zídky nebo dlažby, bývají často kombinovány s rostlinami s cílem

Historická vila, bylinný trávník s lavičkou v zahradě vily Čerých

Směs letniček z přímého výsevu „na práni“ zákazníka

je oživit, upoutat nebo jinak ozvláštnit. Speciální směsi do spár dlažby vycházejí opět z možností stanoviště, požadavku investora a invence zahradního architekta. Emoce nepochybně vyvolávají také víceleté směsi s podílem letniček nebo jednoleté čisté letničkové směsi. U letničkových směsí je nutné počítat s každoroční obnovou porostu, protože při přesévání jen části druhů do dalších let se vytrácí původní filozofie a požadovaná škála barev a není možné udržet výtvarný záměr. Kombinací těch výhodnějších vlastností květnatých luk a letničkových záhonů je možné vytvořit druhově pestré směsi

Směs Karneval v roce výsevu

s letničkami, které jsou stvořené na míru do intravilánu a jejichž obliba na západ od našich hranic stále stoupá. Směsi květnatých luk s určitým podílem letniček mohou být určeny na exponovaná místa v parcích, která jsou pohledově významná, ale z organizačních nebo ekonomických důvodů jim nemůže být věnována intenzivní pravidelná a dlouhodobá péče. Použití těchto směsí je možné v těsné blízkosti

zatěžovaných míst, jako jsou chodníky, lavičky, dětská hřiště, stezky pro cyklisty, kruhové objezdy, ostrůvky zeleně zasazené uvnitř komunikací, apod. Důležitým aspektem při volbě těchto směsí je udržení pozemku v bezplevelném stavu v době mezi výsevem směsí a dostatečným vývinem jednoletých rostlin do té míry, že už se další plevele v porostu neprosadí nebo jsou alespoň při subjektivním vnímání dostatečně potlačeny hýřivou hrou barev kvetoucích rostlin. Období po výsevu směsí (jaro) je nejdůležitější fází pro vytvoření kvalitního porostu v prvním roce. Výsevky směsí květnatých luk s letničkami jsou závislé na podílu šlechtěných letniček, vytrvalých bylin a trav ve směsi a pohybují se mezi 2–5 g.m⁻². Většinou se porosty v roce založení sečou jednou na konci vegetačního období, maximálně dvakrát, pokud je skutečně potřeba na zapleveleném pozemku v první polovině roku provést tzv. „na vysoko“ šetrnou odplevelovací seč. V dalších letech se prosazují vytrvalé byliny a porost dostane postupně charakter květnaté louky.

KOMBINACE VÝSEVU A VÝSADBY

Při specifických realizacích (např. zakládání střešních zahrad i jednoduchých vegetačních pokryvů střech) je účelné kombinovat výhody výsevu a výsadby, a dosáhnout tak v co nejkratším čase žádoucí působivosti výsledného porostu. Tímto způsobem lze efektně docílit relativně rychlého zapojení konkrétních společenstev určitého charakteru, např.

podrostu ve stínu, podrostu listnatého lesa s výskytem jarních efemerních druhů, stepního společenstva a všech dalších porostů, kde lze jen těžko získat osivo diagnostických druhů, nebo je osivo velmi drahé, nebo je nedostatečná záruka rychlého vzejití rostlinných jedinců v porostu. Při výsadbě trvalek mohou být také použity různé způsoby vegetativních částí rostlin (řízky, trsy, apod.), čímž lze podstatně snížit náklady na výsadbový materiál. Složení travobylinné směsi k výsevu pak může být jednodušší, přičemž samo o sobě vytváří pouze tzv. kostru, nikoliv plnohodnotné společenstvo. Celistvost porostu a prodloužení období kvetení s výrazným estetickým aspektem zajišťuje doplnění porostu na stanovišti výsadbou cibulovin.

Na zelených střechách v CHKO, zejména na objektech zapuštěných do terénu, mohou být kladeny požadavky na co možně nejbližší napodobení okolního biotopu. Příkladem může být návrh stepního společenstva na zelenou střechu zapuštěného objektu pod Pavlovskými vrchy, kde je úspěšnost realizace podmíněna kombinací výsevu konkrétní směsí a výsadbou rostlinných druhů, které nejsou v osivu běžně dostupné (*Stipa*, *Carex humilis*, *Pulsatilla*, *Adonis*). Na extrémně suchých stanovištích, jako jsou koruny suchých zidek, extenzivní střešní zahrady apod., je vždy vhodné doplnit výsev příslušné směsí výsadbou tučnolistých rostlin (*Sedum*). V podrostech listnatých stromů lze doporučit především výsadbu jarních efemeroidů jako sasanka hajní (*Anemone nemorosa*) a pryskyřníkovitá (*Anemone ranunculoides*), dymnivka dutá a plná dymnivka plná (*Corydalis cava*, *Corydalis solida*), orsej blatoucholístý (*Ranunculus ficaria*), křivatec žlutý (*Gagea lutea*), sněženka (*Galanthus sp.*), snědek níčí (*Ornithogalum nutans*), česnek podivný (*Allium paradoxum*) a dalších trvalek jako plicník lékařský (*Pulmonaria officinalis*), popenec obecný (*Glechoma hederacea*), kopytník evropský (*Asarum europaeum*), konvalinka vonná (*Convallaria majalis*), jaterník podléška (*Hepatica nobilis*) a další. Extenzivní společenstva stepního charakteru lze výsadbou obohatit například o hlaváček (*Adonis vernalis*), rozhodníky (*Sedum*), sasanku lesní (*Anemone sylvestris*), třemdavu bílou (*Dictamnus albus*), kavyly (*Stipa*), koniklec (*Pulsatilla*) a podobné diagnostické druhy.

Historická směs s podílem letniček Baroko na kruhovém objezdu v Prostějově

Směs letniček podél cyklostezky

vyhlašuje 3. ročník soutěže

ZELENÁ STŘECHA ROKU 2016

Poslání soutěže

Cílem soutěže je seznámit nejširší odbornou i laickou veřejnost s možností ozeleňování střech a stěn budov a jiných stavebních konstrukcí jako součásti udržitelné výstavby, ochrany životního prostředí a návratu zeleně do sídel. Soutěž je vypsána na podporu kvalitních realizací staveb se snahou ocenit společné úsilí investorů, projektantů a dodavatelů.

Soutěžní kategorie

1) Zelená střecha na rodinném domě

(nebo jeho části – garáž, přístřešek...)

Minimální plocha přihlášené zelené střechy je 40 m².

Do soutěže mohou být přihlášeny jak extenzivní, tak i intenzivní zelené střechy, případně kombinace obou forem.

2) Veřejná zelená střecha

– na objektu veřejného nebo podnikatelského charakteru

Minimální plocha přihlášené zelené střechy je 100 m².

Do soutěže mohou být přihlášeny jak extenzivní, tak i intenzivní zelené střechy, případně kombinace obou forem.

Přihlášení staveb

Přihlášku do soutěže může podat fyzická nebo právnická osoba, která dílo prováděla nebo se podílela na jeho financování, projekci nebo realizaci, či je provozovatelem nebo vlastníkem stavby.

.....
UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK 15. 5. 2016

.....
**HODNOCENÍ PŘIHLÁŠENÝCH DĚL ODBORNOU POROTOU
ČERVEN 2016**

.....
**VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ
ZÁŘÍ 2016**

Přihláška a více informací na www.zelenestrechy.info.cz

Soutěž podporuje:

Ministerstvo životního prostředí

Partneři soutěže:

BBcom
Substráty nejvyšší kvality!

BAUDER
střechy s jistotou.

DÖRKEN

NOVÁ METODA RENOVACE SPORTOVNÍCH TRÁVNÍKŮ

V našich klimatických podmínkách se naštěstí zatím stále hrají fotbal, baseball, golf nebo ragby na přírodních trávnicích. Samozřejmě jako houby po dešti „rostou“ i hřiště s umělými trávnicemi, ale měly by sloužit jako odlehčovací plochy pro trénování za nepříznivých klimatických podmínek nebo v zimním období. Většina hráčů a trenérů však pořád dává přednost přírodnímu, voňavému trávniku na hřišti před sterilní „umělkou“. Bohužel přírodní trávník má jako živý organismus svá omezení, lze ho zatěžovat jen v určité míře a přitom má vyšší nároky na ošetřování, tedy vyšší náklady na pracovní sílu a materiálové zabezpečení. Provoz sportovních areálů, které jsou dnes nezdárka ve vlastnictví měst a obcí, vyžaduje náročnou organizaci a řízení.

Karel Fučík

Spolumajitel zahradnické firmy, trávnikům se věnuje od roku 1986. Původem strojař, základy trávnikářství studoval u prof. Bureše v Brně a od kolegů doma i v zahraničí se učí dodnes. Je členem SZÚZ, SZKT a IOGcz. Rád cestuje, navštěvuje stadiony a kolegy v zahraničí.

✉ fucik@parkcz.cz

Důležitou roli v kvalitě sportovního povrchu, v našem případě trávniku na hřišti, hraje samotný trávník a vegetační vrstva. Kvalitu trávniku ovlivňuje pravidelná péče, především závlaha, výživa a hnojení, pravidelné sečení a včasné zásahy proti houbovým chorobám v průběhu vegetačního období, které se díky hernímu provozu stále prodlužuje (vždyť i u nás je v nejvyšší fotbalové soutěži zimní přestávka jen asi 10 týdnů). Kvalitu vegetační vrstvy lze zlepšit vhodnými regeneračními zásahy, jako jsou aerifikace, rozvolnění a pískování.

Stárne i pěstovaný trávník

Také na hřišti se správně vyprojektovanou konstrukcí a dobře založeným a ošetřovaným trávnikem je časem nutné provést zásadnější opatření. Vegetační vrstva postupně mění zrnitostní složení, degraduje přibývajícím organickou hmotou a zanášením jemnými částicemi ztrácí svou propustnost. V případě trávníků se kdysi udávala životnost při odpovědném pěstování až 10–15 let! To dnes již neplatí... Sportovní trávník založený vhodnou travní směsí s nejlepšími odrůdami postupně stárne a je degradován vznikem trávnickové plsti. Odumřelé listy, zbytky posečené trávy a poškozené rostliny vytvářejí stařinu a její kumulací vzniká trávnicková plst, která na povrchu vegetační vrstvy vytvoří novou, nežádoucí vrstvu. Ta může v intenzivně pěstovaném trávniku dorůst za rok i do výšky 0,5 cm. Při větší mocnosti plst zadržuje vodu, stává se z ní nasáková filcová vrstva, kde trávník tvoří velmi mělké kořeny. Tím se trávník stává méně pevný a méně odolný k me-

chanickému poškození při hře, zejména za mokra se lehce vykopávají velké drny. Trávník s vrstvou plsti je také náchylnější k rozvoji různých houbových chorob, vzniknou-li pro ně příznivé podmínky.

Na hřištích moderní konstrukce s písčitou vegetační vrstvou navíc chybí užitečný edafon (mikroorganismy, bakterie, žížaly), který v klasických hlinitých profilech hřišť fungoval a rozkládající se organickou hmotu přirozeně likvidoval. Nově budovaná hřiště mají jasnou prioritu – umožnit hru za každého počasí. Jejich profil je velmi propustný, aby rychle odváděl vodu po dešti a na hřišti se dalo stále dobře hrát. Vegetační vrstva je složena z 80 až 90 % písku, zbytek jsou jiné komponenty, především kvalitní zemina nebo substrát. V takto písčitéch substrátech

se edafon vyskytuje minimálně a stařinu nelikviduje. Ta se pak musí pravidelně odstraňovat různými mechanickými zásahy, jako jsou vyčesávání, vertikutace nebo razantnější skarifikace. Nejlepších výsledků je možné docílit v kombinaci s biologickými preparáty na podporu rozkladu organické hmoty („požiračů stařiny“), ale i s nimi je boj s plstí během dlouhou trať.

Věčný boj s lipnicí roční

Významnou degradaci sportovních trávníků způsobuje plevelná tráva lipnice roční (*Poa annua*), která tvoří masivní množství stařiny. Je velmi přizpůsobivá podmínkám počasí, roste v horku a suchu. Ještě lépe však roste pod závlahou, i v chladnějším prostředí. I při nízkém

Lipnice roční

Poškození povrchu trávniku se stařinou

sečení na 2–3 cm se rychle rozmnožuje odnožováním a neustálým kvetením. Šíří se, zaplňuje prázdná místa a omezuje ostatní druhy trav. Postupem času (rychleji, pokud ji neomezujeme hned od počátku) okupuje trávník, až dosáhne úplné dominance. Trávník sice vypadá jako hustý, z dálky je pěkně zelený, ale při bližším pohledu má nestejnou barvu, texturu a je flekatý. Na takovém trávníku se hůře hraje, hlavně za mokra. Lipnice roční má měkké listy a mělce koření v hloubce jen asi 1–3 cm, proto se lehce trhá, vykopává a mechanicky poškozuje, takže je její výskyt ve sportovních, silně zatěžovaných trávnících absolutně nevhodný.

Více než 2 cm plstí v profilu

Plst musí pryč

Pokud se v trávníku vyskytuje plevelná lipnice roční hojně a na povrchu hřiště je silná vrstva plsti, sníží se celková kvalita trávníku a pak je správný čas provést renovaci hřiště. Na rozdíl od celkové rekonstrukce se zaměřuje na výměnu trávníku včetně odstranění plsti a na zvýšení kvality vegetační vrstvy, bez zásahů do podloží a do drenážního systému. Na západ od našich hranic je renovace metodou „KORO“, jak je u nás hovorově nazývána, každoroční součástí renovačních prací na špičkových stadionech a stává se celosvětovou normou pro renovaci sportovních trávníků. Manažeři sportovišť si již více než deset let každoročně plánují ve svých rozpočtech částku na renovaci a dnes se postupně stává běžnou i u nás. Obvyklá renovace zahrnuje odfrézování trávníku a plsti speciálním strojem KORO, doplnění vhodného písku do vegetační vrstvy, dorovnání plochy a založení nového trávníku nejčastěji výsevem.

Zakladní hřídel s noži ve tvaru L

Frézování – odstranění stařiny

Správným strojem na stařinu

Stroj KORO vyvinul v Holandsku jistý Ko Rodenberg (odtud zlidověl název KORO), trávníkář a správce hřiště v Rotterdamu, když zkoušel a vylepšoval kultivátor pro odstranění stařiny – plsti z trávníku. Principem frézování je, že tažený stroj, jako rotavátor se speciálními rotujícími noži ve tvaru L odstraňuje trávník včetně plevelné lipnice roční, vrstvu stařiny, případně i vrchní část vegetační vrstvy, a to bez narušení roviny povrchu. Nože hází odfrézovanou hmotu na první dopravníkový pás, který ji posouvá na druhý pás a ten ji dopraví na korbu vhodného dopravního prostředku, takže hřiště zůstává čisté. Stroje KORO Field Topmaker jsou k dispozici s pracovním záběrem 1200, 1500, 2000 a 2500 mm. Podobný stroj od jiného výrobce se prodává pod názvem Turf Stripper. Oba stroje umožňují výměnu nožů pro provádění vertikutace a skarifikace trávníku.

Postupem času byly po zkušenostech s tímto frézováním vyvinuty výměnné celé rotory. Pokud vyměníme hřídel s noži L za jinou, se širokými „hoblovacími“ noži Terraplane, bude stroj frézovat do menší hloubky, čímž bude zachován kořenový systém hlouběji kořenících jílů a odstraněna bude jen nežádoucí, mělce koření plevelná lipnice. Vzhledem k velké přesnosti frézování není narušena rovina hřiště a nikde není povrch poškozen, takže jílky mohou obrůst.

Na špičkových fotbalových stadionech v zahraničí jsou hřiště s tzv. hybridními trávníky. Hybrid vzniká kombinací

Hoblovací nože Terraplane

přírodního trávníku na písčitém profilu a umělých vláken, které jsou instalovány do hřiště „všitím“ do hloubky 15–20 cm a mají za úkol zpevnit vegetační vrstvu.

Ilustrace vsívání umělého vlákna

Vlákna vystupují na povrch ve výšce jako přírodní trávník, takže uměle zvyšují hustotu trávníku. Hybridní trávník pak snese větší herní zatížení, ale je náročnější na ošetřování a má také problémy s plstí a lipnicí roční. Proto byl vyvinutý pro stroj KORO nový rotor Universe. Ten má nože široké asi 1 cm hustě uložené, šroubovitě uspořádané na hřídeli. Těmito noži se nepoškodí a nevytáhne všitý umělý trávník, ale naopak nežádoucí stařina se odstraní dokonale. Díky tomuto vylepšení se mohou renovace provádět každý rok také na hřištích s hybridním trávníkem a hřiště světových klubů vypadají pořád výborně.

Rotor Universe na hybridní trávník

Umělé vlákno s přírodním trávnikem

se dodává na plochu rozměrového hřiště 60 až 100 tun písku, pro aplikaci je nejvhodnější pískovačka (top dresser). Pokud je hřiště ztuhlé, pomůže rozvolnění strojem Verti-Drain či strojem Imants Shockwave. Následně se plocha smykuje speciálními smykami a rohožemi, čímž dojde k perfektnímu dorovnání povrchu a částečnému zapravení písku do vzniklých děr a drážek.

Pak je již plocha připravena pro výsev nového trávniku. Používá se osivo dosévacího typu s dominantním zastoupením jílku vytrvalého v několika špičkových odrůdách. Výsev se provádí nejčastěji diskovými sečkami, kdy dva disky uložené proti sobě vytvoří drážku, do které je uloženo osivo. Je možné použít i sečí stroje s hroty a zadním přítlačným válcem. V obou případech může jemně za-

pravené osivo klíčit, aniž by na povrchu zaschlo. Běžný výsev je 300–400 kg/ha. Samozřejmě se nesmí zapomenout na výživu nového trávniku a to kombinovaným startovacím hnojivem. Pravidelná závlaha v prvních třech týdnech je klíčová. První sečení se provádí při výšce trávniku cca 5–8 cm, velmi opatrně, rotační sekačkou se sběrem hmoty a s ostrými noži. Při profesionálním zapěstování a kvalitní péči lze zahájit herní provoz na novém trávniku již za 6 týdnů od výsevu!

Tato moderní renovační metoda je nejlepší způsob, jak udržet hrací plochu v dlouhodobě perfektním stavu. Sportovci pak mají k dispozici stále rovné a propustné hřiště s kvalitním a krásně vypadajícím trávnikem.

Trávnik bude zase v kondici

Proces renovace vždy začíná odstraněním původního trávniku odfrézováním strojem KORO Field Topmaker nebo Turf Stripper. Je-li vrstva stařiny větší, je nutné frézou provést více přejezdů. Po odstranění trávniku, plsti a případně degradované horní části vegetační vrstvy je povrch čistý, přitom stále pevný, protože vegetační vrstva je pořád zpevněna kořeny původních trav, tedy převážně jílku vytrvalého. To umožňuje navázat a rozprostít písek, který by měl splňovat parametry pro sportovní trávniky, zejména by měl mít správnou zrnitost. Množství písku je závislé na možnostech jeho zapravení do povrchu vegetační vrstvy. Při renovaci

Nože uvolňovacího stroje

Dorovnání písku

KORO Fieldtopmaker

Disková sekačka

DÁVÁME TRÁVNÍKŮM ZELENOU

TRÁVNÍKOVÉ KOBERCE AGRO CS a.s.

Trávníkové koberce jsou ideálním způsobem, jakým docílit dokonale vypadajícího trávníku. AGRO CS je největším výrobcem trávníkových koberců v České republice. Trávníková školka se rozkládá na ploše větší než 35 ha. Opakovaná spolupráce se zahradními a parkovými realizátory je tím pravým důkazem KVALITY

Objednávky: Jana Cohornová, tel.: +420 491 457 226, e-mail: cohornova.jana@agrocs.cz
AGRO CS a.s., č. p. 265, 552 03 Říkov

www.travnikovekoberce.cz

PARK

pískování sportovišť
hloubkové provzdušnění
dosev travnatých ploch

25 let na Vašich trávnících

VE SLUŽBÁCH TICHA

Akumulátorová zahradní technika je trend. Husqvarna ho předznamenala už před více než dvaceti lety uvedením první robotické sekačky na trávu. Díky tomuto náskoku dnes může náročným uživatelům nabídnout svou nejdokonalejší robotickou sekačku Automower® 450X a se svými tichými a přitom výkonnými akumulátorovými stroji pro les a zahradu oslovit i náročný profi segment.

Co mají robotické sekačky Automower® společného s nesenými akumulátorovými stroji Husqvarna? Mnoho dobrých vlastností. Především nízký provozní hluk, nulové přímé emise, snadnou obsluhu, minimální údržbu a vysokou spolehlivost. Absolutním přeborníkem v tichosti při práci jsou však robotické sekačky.

Výkonný i sofistikovaný

Vrcholem současné nabídky Husqvarny v oblasti robotických sekaček je model Automower® 450X. Spojuje v sobě schopnost hravě posekat ohromnou travnatou plochu se smyslem pro nejmenší detail. Dostatek energie pro udržování pozemku o rozloze až 5 000 m² mu dodává lithiový akumulátor, schopnost orientace i na velmi členité zahradě zajišťuje hned několik promyšlených funkcí. Sekačka je vybavena ultrazvukovými senzory, navigací GPS a dokonce kartou SIM pro komunikaci s uživatelem.

Husqvarna Automower® 450X disponuje spoustou osvědčených prvků s řadou vylepšení. Jedním z nich je několikanásobné jištění proti odcizení – od zámku s osobním kódem přes hlasitý alarm při pokusu o neoprávněnou manipulaci až po sledování polohy sekačky přes satelity. Nejlepší výsledek sekání trávníku zaručuje náhodný pohyb, ale díky módu spirálovité dráhy dokáže sekat také souvisle, pokud potřebujeme v co nejkratší době posekat konkrétní menší plochu. Perfektní řez zajišťují otočné nože ostré jako žiletka, které jdou v případě potřeby snadno vyměnit.

Robot pod kontrolou

Vedle ohraničujících a naváděcích vodičů přispívá k efektivnímu pohybu po zahradě satelitní navigační systém GPS. Automower® 450X díky němu registruje, kterou část zahrady už posekal, a může se věnovat zbývajícím plochám. Efektivní pohyb sekačky přispívá k perfektnímu výsledku sekání a znamená také úsporu energie.

Hlavní výhoda robotické sekačky – samostatnost a nezávislost – je nyní povýšena na další úroveň zásluhou funkce Automower Connect. Díky aplikaci v mobilním telefonu můžeme sekačku ovládat na dálku z jakéhokoli místa se signálem GSM. Kdykoli ji například můžeme zastavit či naopak uvést do chodu, „zaparkovat“ ji v nabíjecí stanici, změnit stávající nastavení nebo také přijímat varovné zprávy.

Automower s technickými parametry:

Husqvarna Automower® 450X

Pro rozlehlé zahrady a pozemky. Poradí si s větším množstvím překážek jako jsou stromy, keře, záhony a s členitými plochami. Automatická detekce zúžených průchoďů, časovač podle počasí.

Plocha: 5000 m² +/- 20 %

Sklon: až 45 %

Ticho léčí

Výhody akumulátorového pohonu Husqvarna zúročila také u ručně nesených strojů pro les a zahradu. Prosazuje snižování hluku při údržbě veřejné zeleně, proto vyvinula profesionální řadu akumulátorového nářadí, které vyniká výkonem srovnatelným s benzinovými stroji při minimální hlučnosti. Plně nabitý akumulátor odvede stejnou práci jako jedna nádrž benzínu. Pokud máme druhý akumulátor, můžeme pracovat nepřetržitě, protože než jeden vybijeme, druhý se nabije.

Vyzkoušejte třeba akumulátorovou řetězovou pilu 536Li XP s rychlostí řetězu 20 m/s nebo zcela nové nůžky na živé ploty 536LiHD60X s lištou o délce 60 cm!

Výkonný lithiový akumulátor 36 V je možné použít také do dalších strojů pro profesionální a náročné uživatele, jako jsou vyžinače řady 536Li či foukač 436LiB. Používáním této vyspělé akumulátorové zahradní techniky v komunální sféře přispějeme ke snížení hluku, který by jinak obtěžoval nejen samotné uživatele, ale především okolí.

Více informací na www.husqvarna.cz

SCAG GARANCE 100% ZÁBAVY PŘI PRÁCI

Obratný, rychlý, spolehlivý, robustní – tak lze jednoduše charakterizovat výkonnou komunální sekačku s „0“ poloměrem otáčení určenou pro profesionální údržbu travnatých ploch, především měst a obcí. Společnost AGROCAR s.r.o., která na českém trhu zastupuje tyto velkoplošné sekačky americké značky SCAG, vám chce s blížící se sezónou tyto stroje podrobněji představit.

SCAG byl navržen do profesionálního – komunálního nasazení

Současně při koupi komunální sekačky SCAG s „0“ poloměrem otáčení pořizuje profesionální zákazník kvalitu, kterou potřebuje a bez které se dnes neobejde! Kvalita je u strojů SCAG na prvním místě. Předností strojů SCAG je robustně dimenzovaná konstrukce stroje, výběr kvalitních materiálů a komponentů, vysoká kvalita zpracování a vlastní produkce v moderním závodě v Mayville ve státě Wisconsin (USA). Tento moderní závod opustilo v roce 2015 přes 28 500 kusů profesionálních strojů SCAG s „0“ poloměrem otáčení, což v praxi znamená, že výrobce má již řadu zkušeností, které využívá ve prospěch koncových uživatelů.

Koncepce strojů SCAG

Stroje SCAG se vyznačují v případě řady Cheetah a Turf Tiger dvojitým čtyřhranným rámem s velkou tuhostí, již řadu let osvědčenou výkonnou dvojitou hydraulikou, moderními motory a snadným přístupem k jednotlivým komponentům v případě jakýchkoliv servisních zásahů.

Pojezdové hnací kolo na každé straně využívá samostatně axiální čerpadlo a kolový hydromotor, které jsou odděleně řízeny pákami z místa obsluhy. Stroj se otočí okolo vlastní osy – dojde tak k nulovému poloměru otáčení. Díky této koncepci jsou sekačky SCAG extrémně obratné, rychlé a přesné, což představuje nejen vysokou efektivitu, ale taky zábavu při práci. Oproti klasickým travním traktorům se sběrem travní hmoty je SCAG s „0“ poloměrem otáčení až třikrát rychlejší při stejném záběru žacího ústrojí.

Motory

Při výběru motorů spolupracuje SCAG s významnými výrobci motorů a to Kawasaki, Kohler, Kubota a Briggs&Stratton. V komunálním nasazení se neobejdete bez cyklónového HD vzduchového filtru, velkým kroutícím momentem v nízkých a středních otáčkách, dostatečně velkou nádrží, popřípadě i dvěma nádržemi a nízkou spotřebou paliva. SCAG dává na výběr řadu motorů různých výkonů. Velmi dobrou volbou je benzínový dvouválcový motor Kawasaki V-Twin DFI o výkonu 26 koní s přímým vstřikováním paliva a digitálním zapalováním. V případě nasazení vyžadujícím maximální výkon je nejosvědčenější typ Turf Tiger s benzínovým vzduchem chlazeným motorem Briggs&Stratton o výkonu 35 koní. Ve vznětovém provedení pak nově tříválcový motor Kubota Diesel. Tyto motory se vyznačují velmi kultivovaným chodem, vysokým výkonem, nadprůměrným kroutícím momentem a nízkou spotřebou. To vše při nízkých emisích a dlouhé životnosti v náročném provozu.

Novinka pro blížící se sezónu 2016: SCAG TIGER CAT II

Pro sezónu 2016 si SCAG připravil nové, po funkční stránce přepracované provedení nejprodávanější řady TIGER CAT a to typ TIGER CAT II 2016 s označením STCII48V-22FS.

Tato profesionální sekačka s „0“ poloměrem otáčení vyšší střední třídy je osazena velmi úsporným benzínovým vzduchem chlazeným motorem Kawasaki o výkonu 22 koní. Tento dvouválcový motor se vyznačuje velmi dobrým průběhem kroutícího momen-

tu a hladkým, kultivovaným chodem. Sekačka TIGER CAT II 2016 má přepracovanou koncepci rámu pro ještě větší tuhost jednotlivých pohyblivých částí a výkonnější hydro-koncepci pohonu, konkrétně o 20 % silnější čerpadla a kolové hydromotory. Sekačka tak dosahuje pojezdové rychlosti vpřed až 19 km/h. K dispozici je také větší palivová nádrž, a to objemu 43,2 litrů. Pro sezónu 2016 bude tato profesionální sekačka k dispozici u odborných prodejců SCAG v ČR za velmi výhodných podmínek, pořizovací cena se totiž předpokládá pod hranici 300 tis. Kč. Od 15. 3. 2016 se tak mohou potenciální zákazníci těšit na sekačku splňující všechna kritéria profesionálního stroje pro údržbu travnatých ploch ve městech a obcích.

hřidelí (řada TURF TIGER). Při správné volbě žacího ústrojí dosáhnete maximálního výkonu, který je šitý na míru každého profesionála. SCAG nabízí několik žacích koncepcí: stranový výhoz, zadní výhoz, intenzivní mulčování „Hurricane“, sběr a extenzivní mulčování neudržovaných ploch (bezpečnostní provedení humus Safety).

Bezpečnost

Při vývoji byl kladen velký důraz na bezpečnost. Proto jsou stroje SCAG opatřeny jednoduchým a chytře promyšleným bezpečnostním systémem. Nízké těžiště stroje, pohodlné komfortní a odpružené sedadlo, sklopný ochranný rám, velmi příjemný systém nastavitelného řízení zajišťují stroji SCAG velkou svahovou dostupnost s maximální bezpečností.

Řešení

SCAG se stal průkopníkem strojů s „0“ poloměrem zatáčení ve spojení jak s intenzivní, tak i extenzivní údržbou. Ať zvolíte záběr sečení 81 cm nebo 183 cm, intenzivní žací ústrojí nebo extenzivní s bezpečnostní patentovanou technologií mulčování humus Safety, motor o výkonu 14,5 nebo 35 koní, ručně vedený model SWZ a SWZT nebo komunální TURF TIGER, SCAG vám vždy poskytne ideální řešení.

Žací ústrojí

Všechny robustní 3-nožové žací ústrojí SCAG Velocity Plus jsou vyrobeny ze silnostěnného materiálu, žací nože ze speciální oceli s 50% vyšší životností a nožové hřídele v trojitěm konstrukčním uložení. Pohon je řešen prostřednictvím samonapínacích bezúdržbových klínových řemenů nebo kardanovou kloubovou

■
Milan Hrubý
AGROCAR s.r.o.
www.agrocar.cz, www.scag.cz

VE STOPÁCH SVÉHO TÁTY...

V porevoluční euforii začalo v naší zemi vznikat velké množství nových zahradnických firem. Jejich zakladatelé se s elánem a velkými plány vrhli do jejich budování. Po čtvrtstoletí ustavičného maratonu se zákonitě začala projevovat únava materiálu. Naštěstí začínají dorůstat děti původních zakladatelů, které si náš obor přitáhl. Vstupují do rodinných firem a jejich rodiče doufají, že budou pokračovat se stejným nadšením, s jakým oni začínali...

Vážený čtenáři Inspirace, rád bych se vám touto formou představil. Jmenuji se Filip Vrbas a po ukončení studia na Zahradnické fakultě Mendelovy univerzity v Brně jsem nastoupil do naší trávníkové školky v Kobylnicích u Brna.

Není to tak, že bych svého tátu jako šéfa chtěl odstavit na druhou kolej. Přece jen, jak píše v nadpise, táta je můj nedostižný

vzor, ke kterému vzhlížím se vším respektem. Ale to víte, mládí jde vpřed a někdy je potřeba tu znavenou krev trochu okysličit. Každý z vás, kdo v tomto oboru podniká nějakou dobu, zřejmě ví, jak je to často náročné a někdy dochází síly problémy řešit. Proto nastupuji já jako ještě nestrhaná výpomoc. Zatím mám ještě dostatek sil řešit všechny problémy světa s věčným optimismem, i když možná někdy trochu naivně. Tím bych chtěl svému tátovi práci trochu ulehčit, aby se mohl konečně věnovat svým koníčkům a jako Velký bratr sledovat dění v naší rodinné firmě. Mnohaleté zkušenosti člověka v oboru jsou k nezaplacení a věřím, že v kombinaci s mladým elánem bude náš tým silnější a spolehlivější. Také vás vaši rodiče tolik ovlivnili? Často jsem si říkal, že až budu velký, některé věci budu dělat jinak a lépe. Jenže jak už nám J. G. Mendel několikrát ukázal, geny nikdy neoklamete.

Expedice trávníku k zákazníkovi

Standardní velikost role 0,4 x 2,5 m

Celkový pohled na trávníkovou školku

Skřížení trávníku pomocí výkonného kombajnu

V naší trávníkové školce pro vás připravujeme několik novinek a vylepšení. Vždycky je co zdokonalovat a důležité je neusnout na vavřínech. Máme v plánu vybudovat moderní kanceláře a sociální zařízení firmy, novou halu pro stroje, kterou následně chystáme doplnit moderním vozovým parkem. Dále rozšiřujeme trávníkovou plochu o dalších 10 ha. Tím nám vznikne 33 ha pěstební plochy, na které jsme schopni zajistit dostatečné množství kobercových trávníků pro naše zákazníky i do budoucna. Samozřejmě kromě zimy – i trávník má právo na odpočinek. Také zkusíme některé technologie, které by posunuly kvalitu kobercových trávníků kupředu. Upřímně doufám, že po těchto smělejších plánech vy, naši zákazníci, sami poznáte určitou změnu k lepšímu. Nadále počítáme s tím, že pro vás, jako odborné zahradnické firmy a naše kolegy, bude platit zvýhodněná velkoobchodní cena.

Technické údaje

	Standard	Big role 1	Big role 2
rozměry pásu:	0,40 x 2,50 m = 1 m ²	0,60 x 15 m = 9 m ²	1,20 x 15 m = 18 m ²
tloušťka drnu:	1,5 - 2,0 cm	2,0 - 3,0 cm	2,0 - 3,0 cm
váha jedné role:	18 - 22 kg	300 - 400 kg	600 - 800 kg
na paletě:	40 m ²		
váha palety:	cca 850 kg		

Letošní jarní sezóna začíná v dubnu. Objednávky přijímám telefonicky nebo e-mailem. Je možná též objednávka přes e-shop. Všechny kontakty naleznete na našich webových stránkách. Také vám v případě zájmu zajistíme dopravu. Všem děkuji za přízeň, kterou jste nám v minulých letech projevovali. Budu se snažit vás i nadále nezklamat, ale příjemně překvapovat.

■
Ing. Filip Vrbas

vedoucí trávníkové školky Kobylnice
www.vrbas.cz

" STARTUJEME V DUBNU "
trávníková školka Kobylnice

KVĚT
zahradní architektura

Nově i na e-shopu - www.vrbas.cz
Ing. Filip Vrbas, tel.: 728 945 381, filip@vrbas.cz

KONTRAKTAČNÍ VÝSTAVA ZELENÁ BURZA SE STÁVÁ TRADICÍ

V polovině ledna se na brněnském výstavišti uskutečnil již pátý ročník kontraktační výstavy Zelená burza. Akci pořádá Svaz školkařů ČR s cílem podpořit výpěstky českých okrasných školek. Pětistovka návštěvníků z prodejních zahradnictví, zahradnických center a realizačních firem si přijela vybrat a nakoupit z široké nabídky dřevin.

Návštěvníci měli jedinečnou možnost zhlédnout na výstavní ploše 1 800 m² na 8 000 různých výpěstků pocházejících ze školek z celé České republiky. Vystavovalo zde 34 okrasných školek – členů Svazu školkařů. Nabídka rostlin byla opravdu široká – od mladých rostlin až po alejové či solitérní stromy. Zajímavým doplňkem byla nabídka ovocných stromů, drobného

ovoce i jahod. Nechyběly ani popínavé či vřesovištní rostliny.

Při vstupu na burzu obdrželi návštěvníci katalog nabízených rostlin, navíc všechny vystavené rostliny byly přehledně označeny. U prezentovaných rostlin byl uveden latinský název, velikost rostliny, velikost kontejneru, základní velkoodběratelská cena včetně dopravních nákladů v rámci

ČR. Výši minimální objednávky, množství slevy, termíny expedice, podmínky splatnosti atd. si každý vystavovatel stanovil samostatně. O úspěchu akce svědčí skutečnost, že návštěvníci dorazili nejenom z České republiky, ale i ze Slovenska, Polska, Maďarska, Německa či Nizozemska.

ADAM
ZAHRADNICKÁ A.S.

CASH & CARRY

Na ploše dvou hektarů
je pro Vás připraven
k okamžitému odběru
široký sortiment rostlin
v kontejnerech a zakládkách.

www.adamza.cz

ŠKOLKY MONTANO s.r.o.
289 16 PŘEROV n. L. okr. Nymburk

partner
veřejné zeleně

www.skolky-montano.cz

živé ploty

okrasné keře listnaté
i stálezelené

jehličnany

původní dřeviny
do krajiny

růže

(včetně licence Kordes)

půdopokryvné rostliny

trvalky

a traviny

letničky

a balkonovky

substráty,
travní semeno, hnojiva
a další
zahradnický materiál

739 063 310

739 062 808

odbyt@skolky-montano.cz

PROFESIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE PODTRHNE KVALITU ZELENÝCH PLOCH

Četné parky a parčíky, ale i ostatní veřejná zeleň v městech i obcích prochází nyní rekonstrukcí. Anebo jste spolutvůrci zcela nové plochy? V každém případě se neobejdete bez tradičních rostlin ani nových skupin, které si vyžaduje aktuální styl údržby a soudobé estetické požadavky.

Spolehlivého partnera najdete ve Školkách Montano. Využívají nejen výhodnou polohu a 33 ha vlastních ploch v Přerově nad Labem, ale především roky pěstebních a profesionálních zkušeností v okrasném školkařství. Současně kromě tradičního sortimentu dodávají také původní dřeviny, které se stávají nezbytnou součástí venkovské zeleně i okrajů měst, či při přechodu do volné krajiny. Ve Školkách Montano pěstují velmi ucelený sortiment rostlin od jehličnanů přes keře po populární trvalky, dokonce i vitální letničky. Pouze alejové stromy přenechávají kolegům.

A v čem jsou u nás naprosto jedineční? Vytipovali bychom tři skupiny: růže – živé ploty – dřeviny do volné krajiny. Přesto si nezapomeňte dobře prohlédnout také trvalky a další nabídku. Nemůžete do Přerova nad Labem hned zajet? Napoví vám internet, aktuální podrobný ceník najdete na stránkách www.skolky-montano.cz v sekci velkoobchod. Do veřejné zeleně se v poslední době vrací růže. Dodají nejen elegantní vzhled a barvy, prokázaly vysokou vitalitu v suchých letech. Díky hlubokému kořenu mohou lépe získávat vodu i na místech, kde již trávnik dávno zežloutl. Právě Školky Montano nabízejí certifikovaný sortiment s nejžádanějšími moderními vlastnostmi, mrazuvzdorné růže s vysokou odolností vůči obvyklým houbovým chorobám. Ve veřejné zeleni má velký význam také samočistící schopnost kultivarů a nezbytností jsou bohaté remontující květy. Na místa, kde je řez problematický, patří růže půdopokryvné, keříky polyantek zase pozvednou pohledové zóny. Potřebujete růže s jednoduchým květem, který láká včelky a čmeláky? Prohlédněte si sortiment světové proslulé firmy Kordes, která právě Školcům Montano propůjčila licenci na vybrané kultivary.

Po léta školky dodávají nejrůznější velikosti dřevin na živé ploty. Dlouhověkost celoročně zelených stěn a plotů zajistí *Taxus x media* 'Hicksii' i škálu odrůd *Taxus baccata*. Dnes je v popředí zájmů habr, *Carpinus betulus*, ale stále najdeme mnoho míst, kde využijeme osvědčený ptačí zob *Ligustrum vulgare* 'Atrovirens' a *L. ovalifolium*. Častá je také poptávka po proměnlivém kvetoucím plotu nebo keřových partiích – zde se nabízí kvetoucí keře *Potentilla*, *Spirea*, *Philadelphus*, *Deutzia*, *Weigela* či nenáročný a odolný *Berberis*. U oblíbeného druhu skalník, *Cotoneaster* sp., si hrajeme od výšek až po půdopokryvné druhy. Vybírejte podle požadované kalkulace rostliny prostokořenné, s balem, v kontejnerech, ale také nadrozměrné.

O úloze trvalek na veřejných prostranstvích není pochyb. Podle typu projektu si zvolíte buď menší levnější materiál (průměr kontejneru 9 cm), či bohatě zapěstovaný ve 21 kontejnerech nebo traviny dokonce v kontejnerech 5l. Pro letošní rok mají ve Školkách Montano připraveno přes 400 kultivarů trvalek.

Po celou vegetační sezónu věnují pracovníci dřevinám i trvalkám průběžnou péči – zastřihávají a přesazují, aby se vytvořily kvalitní kořenové baly a nadzemní část byla řádně rozvětvená a silná.

Školky Montano mají díky vlastním realizacím dostatek zkušeností a pamatují také na logistiku. Dodají nejen rostliny, ale díky vlastnímu velkoskladu pomocného zahradnického materiálu zkompletují celou zakázku (včetně substrátu, hnojiv, travních semen atd.).

Své dotazy snadno vyřešíte zasláním elektronického seznamu pomocí poptávkového dokumentu. Odborný personál školek vám vše připraví na zadaný termín. V případě, že nemáte dopravu, zajistí také závoz na konkrétní místo realizace. ■

SLOVO PŘEDSEDY PŘEDSTAVENSTVA SZÚZ

V letošním roce si připomíná Svaz zakládání a údržby zeleně patnáct let od svého vzniku. První významnou akcí jubilejního roku 2016 bylo již tradiční Shromáždění členů, které je nejvyšším orgánem svazu. Členové se sešli koncem ledna v příjemném prostředí Dalešického pivovaru. Jako obvykle projednali zprávu o činnosti a hospodaření svazu v uplynulém roce a samozřejmě také plánovali aktivity na rok letošní. Účastníci Shromáždění členů schválili také změnu stanov a nový příspěvkový řád, který vychází vstříc menším firmám a začínajícím podnikatelům.

Šance pro začínající podnikatele

Členský příspěvek ve Svazu zakládání a údržby zeleně se odvíjí od výše ročního obrátu firmy v předcházejícím roce. Ještě v roce 2015 byl nejnižší roční členský příspěvek 9 000,- Kč pro firmy s ročním obrátem do 9 milionů. Každý další milion obrátu představoval navýšení členského příspěvku o 1 000,- Kč. Kromě toho přispívala každá firma dvěma tisíci korunami na časopis INSPIRACE.

Ve snaze vyjít vstříc zejména mladým začínajícím podnikatelům, případně OSVČ, kteří mají nižší obrát, přijali členové SZÚZ nový Příspěvkový řád. V letošním roce je nejnižší členský příspěvek 7 000,- Kč ročně, a to pro firmy s ročním obrátem do 3 milionů korun. Progresivní zvyšování členského příspěvku se zvyšujícím se obrátem zůstalo zachováno. Podrobnější informace o členských příspěvcích jsou k dispozici na www.szuz.cz.

Výhody členství v SZÚZ

Každý člen SZÚZ může využívat tyto výhody:

- poradenskou činnost v základním rozsahu
- přístup na www.szuz.cz do oddílu pro členy, kde jsou k dispozici informace a dokumenty, které potřebují podnikatelé v oboru zahradní a krajinářské tvorby ke své každodenní činnosti (vzory smluv, vzdělávací materiály, užitečné odkazy, formuláře...)
- zvýhodněnou účast na odborných seminářích
- poskytování informací formou čtvrtletních zpravodajů
- propagaci na celostátních veletrzích
- možnost výhodné ceny na veletrzích
- propagaci firmy v časopisu INSPIRACE
- propagaci firmy na webových stránkách www.szuz.cz
- propagaci firmy na sociálních sítích

Největší výhodou, kterou ovšem nelze změřit ani zvážit, je možnost seznámit se a setkávat s dalšími podnikateli, kteří řeší stejné problémy a mají podobné radosti a starosti.

Kolegové a konkurenti

V rámci Shromáždění členů jsme uskutečnili první ze seminářů „nového typu“ s podtitulem „Líbí se mi být kolega a konkurent“. Tyto semináře jsou určeny výhradně majitelům firem, členům

SZÚZ. Pokoušíme se, aby byly něčím jiné, nové a zajímavé. Jejich hlavním cílem a smyslem je právě předávání zkušeností mezi členy svazu. Název seminářů vychází z výroku již zesnulého krajinářského architekta Václava Weinfurtera: „Když budeme jenom konkurenti, anebo dokonce bezohlední konkurenti, ubude v našem oboru krásy a v horším případě to v něm nebude vůbec k žití. Budeme-li konkurenti a kolegové, zlepší se to. Optimální se mi jeví zvolit si stav, abychom zůstávali kolegové a zároveň si konkurovali.“

První seminář, který garantoval místopředseda představenstva SZÚZ Rostislav Ivánek, se věnoval následujícím tématům:

- Z jakého zdroje přicházejí poptávky a zakázky
- Vytváření ekonomické bezpečnosti firmy v našem oboru
- Doporučené vzory dokumentů (Předávací protokol, Manuál následné péče, Jednoduchá a Strukturovaná objednávka..)

Dopracované vzory budou postupně umístovány pro potřeby členů SZÚZ na www.szuz.cz v sekci „Pro členy“.

Odborné sekce SZÚZ

Členové Svazu zakládání a údržby zeleně mají možnost se sdružovat do dvou odborných sekcí. Asociace biobazénů a jezírek (ABAJ) se zaměřuje na problematiku vodních ploch v zahradách i ve veřejném prostoru. Od svého založení v roce 2008 poskytuje tato odborná sekce svým členům především informace o plánování a výstavbě koupacích jezírek a biobazénů, tzn. zařízeních s biologickým, nebo biologicko-mechanickým čištěním vody.

Druhou odbornou sekcí je sekce Zelené střechy. Jak už název napovídá, náplní této sekce je propagovat ozelenování střech. Sekce také připravuje standardy pro navrhování, výstavbu a údržbu zelených střech, které budou k dispozici do června 2016.

Podmínkou pro členství v odborných sekcích je členství v mateřské organizaci – Svazu zakládání a údržby zeleně. Členské příspěvky do každé sekce jsou 2 000,- Kč ročně.

Změna sídla SZÚZ

Od ledna 2016 sídlí kancelář SZÚZ v Brně na Údolní ulici č. 33, v objektu Otevřená zahrada Nadace Partnerství. Těší nás, že můžeme sídlit v areálu, který ukazuje inspirativní a ekologická řešení pro moderní, odpovědný rozvoj měst.

Ing. Martin Závadný

PRAHA

ACRE spol. s r.o.

Strážkova 2426/1
180 00 Praha 8
603 813 398, info@acre.cz, www.acre.cz

Boušek s.r.o.

Poděbradská 186/56
180 66 Praha 9
724 354 914, bousekzahrady@seznam.cz
www.bousekzahrady.cz

FLERA s.r.o.

Za Papírnou 239/3
170 00 Praha
777 803 345, atelier@flera.cz, www.flera.cz

Garpen zahradnická spol. s r.o.

Sulická 596/25
142 00 Praha-Lhotka
233 542 925, info@garpen.cz, www.garpen.cz

GARTENSTA PLUS s.r.o.

Nepovolená 1320
107 00 Praha - Dubeč
222 232 701, gartensta@gartensta.cz
www.gartensta.cz

Imramovská - vegetační úpravy s.r.o.

Mladoboleslavská 489
190 17 Praha 9 - Vinohřady
286 856 003, imramovsky@imramovsky.cz
www.imramovsky.cz

Ing. Miroslav Řehák

Dřísý 211
277 14 Praha-východ
602 148 461, rehakmiroslav@seznam.cz

Jaromír Nigrin

Kunešova 2653/18
130 00 Praha 3
608 272 503, jaromir@nigrin.cz, www.nigrin.cz

Kejha - Suk, zahradnické služby

Malostranské nám. 2
118 00 Praha 1
602 373 589, zahradnici@volny.cz
www.volny.cz/zahradnici

LEGE ARTIS zahrady s.r.o.

Keltů 920
165 21 Praha 6
776 667 540, info@LA-zahrady.cz
www.LA-zahrady.cz

Richard Čech

Drahelická 205/7
190 15 Praha
605 481 807, richardzahradnik@seznam.cz
www.zahradnictvicech.cz

Tilia Garden s.r.o.

Olšanská 54/3
130 00 Praha
725 000 132, tilia-garden.sro@seznam.cz
www.tiliagarden.cz

Weiss & Wild s.r.o.

Konojedská 41
100 00 Praha
603 924 117, ivoweiss@seznam.cz
www.weissawild.cz

Zahradní Architektura Kurz s.r.o.

K Holému vrchu 1091
155 00 Praha 5
602 374 288, info@zakurz.cz
www.landscaping.cz

Zdeněk Hradilák

Na okraji 230/58
162 00 Praha 6
602 229 908, hradilak@volny.cz

STŘEDOČESKÝ KRAJ

Arbosana zahradní architektura

Kytín 162
252 10 Mnišek pod Brdy
603 802 855, arbosana@volny.cz, www.arbosana.cz

Baobab - péče o zeleň s.r.o.

Alšova 5/3
252 62 Ůnětice
603 449 076, baobab@baobab.cz, www.baobab.cz

Ing. Pavel Lehovec - zahradnictví

Říčanská 77
252 43 Průhonice
602 288 231, pavel-lehovec@seznam.cz

Kaše - zahradnické služby

Masarakovo nám. 18
254 01 Jílové u Prahy
603 779 985, info@zahradnickesluzby.cz
www.zahradnickesluzby.cz

LandArt Atelier s.r.o.

Karlovtýnská 49
252 16 Nučice
775 188 891, landart@landart.cz, www.landart.cz

Leone Garden s.r.o.

Dobříčská 432
25225 Jinočany
603 215 050, info@leonegarden.cz
www.zahrada-realizace.cz

Pecina s.r.o. Okrasné vodní plochy

Na Oboře 876
276 01 Mělník
777 794 451, info@rybniky-pecina.cz
www.rybniky-pecina.cz

Realizace zeleně Dřevčice s.r.o.

Dřevčice 65
250 01 Brandýs nad Labem
608 927 158, info@realizacezelene.cz
www.realizacezelene.cz

Vladimír Marek

Moskevská 2998
272 04 Kladno
604 476 283, v.marek@email.cz, www.zahrady-marek.cz

Vlasatý s.r.o.

Baarova 192
252 25 Jinočany
604 342 471, t.vlasaty@seznam.cz, www.malus.cz

ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA

MARTINOV s.r.o.

Martinov 279
277 13 Kostelec nad Labem
603 520 771, zahrarch@zahrarch.cz, www.zahrarch.cz

JIHOČESKÝ KRAJ

ARBORES CZ s.r.o.

Ke Střelnici 184
397 01 Písek
776 851 998, keclik@arborea.cz, www.arborea.cz

Česká zahrada K+P

Větrná 671
391 81 Veselí nad Lužnicí
606 623 669, ceskazahrada@centrum.cz
www.ceskazahrada-kp.cz

Green engineering s.r.o.

Olešná 101
398 43 Olešná
723 015 944, jiri@zahrady-hajek.cz
www.zahrady-hajek.cz

Ing. Hana Chvalová

Zámecká zahrada
398 04 Čimelice
382 228 192, info@zahradacimelice.cz
www.zahradacimelice.cz

Michal Vránek

Blatské sídliště 589
391 81 Veselí nad Lužnicí
602 425 669, info@vraneck.cz, www.vranek.cz

ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA

TÁBOR spol. s r.o.

Beranova Lhota 10
391 37 Chotoviny
606 744 745, slepicka@zahradytabor.cz
www.zahradytabor.cz

PLZEŇSKÝ KRAJ

Aquavaria s.r.o.

Univerzitní 33
320 11 Plzeň
377 421 625, aquavaria@volny.cz, www.aquavaria.cz

LAND ART. CZECH s.r.o.

Jablonského 626/11
326 00 Plzeň
602 452 922, landart.czech@seznam.cz
www.landartczech.cz

KARLOVARSKÝ KRAJ

Ing. Petr Šindelář - Zahrada Teplá

Kláster 480
364 61 Teplá
353 392 275, info@zahradatepla.cz
www.zahradatepla.cz

Zahradní a parková spol. s r.o.

Cheská 252
353 01 Mariánské Lázně
354 622 135, info@zahradaml.cz, www.zahradaml.cz

ÚSTECKÝ KRAJ

Ekodendra s.r.o.

Ledvická 58
418 04 Chotějovice-Světce
417 821 733, jitka.sidova@volny.cz, www.ekodendra.cz

Gabriel s.r.o.

České Kopisty 208
412 01 Litoměřice
416 733 244, gabriel@gabriel.cz, www.gabriel.cz

GardenLine s.r.o.

Šeriková 405/13
412 01 Litoměřice
777 104 955, skrivaneck@garden-line.eu
www.garden-line.eu

GRÜNER, s.r.o.

Kamýčká 503/19A
412 01 Litoměřice
602 409 918, martin.gruner@gruner.cz, www.gruner.cz

JINÁ ZAHRADA s.r.o.

Josefodolská 352
293 01 Mladá Boleslav-Debř
603 540 656, realizace@jinazahrada.cz
www.jinazahrada.cz

Jirmus zahradnické služby s.r.o.

Hlinná 8
412 01 Litoměřice
606 816 572, info@zahrady-jirmus.eu
www.zahrady-jirmus.eu

Petr Neumann, DiS.

Staré Křečany 20
407 61 Staré Křečany
604 279 242, zahradsnikscharakterem@seznam.cz

Pavka Tomáš - zahradní architektura a služby

Dlouhá 415
417 42 Krupka
774 517 988, info@land-art.cz, www.land-art.cz

LIBERECKÝ KRAJ**DIKÉ ZAHRADY s.r.o.**

Příšovice 224
463 46 Příšovice
604 204 835, zahrady@dike-centrum.cz
www.dike-zahrady.cz

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ**GRAS SPOL. s.r.o.**

Úpská 340
542 24 Svoboda nad Úpou
603 775 000, info@gras.cz, www.gras.cz

Ing. Jiří Stolín

Horní 210
503 21 Stěžery
602 116 415, jiri.stolin@volny.cz
www.zahrady-stolin.cz

Pekviz s.r.o.

Pražská 1435
543 01 Vrchlabí
602 361 033, pekviz@volny.cz, www.pekviz.cz

PARDUBICKÝ KRAJ**Ekogreen, s.r.o.**

Lány na Důlku 10
533 31 Pardubice
466 971 089, ekogreen@ekogreen.cz
www.ekogreen.cz

Greenplan s.r.o.

Lány na Důlku 10
530 02 Pardubice
602 483 193, greenplan@greenplan.cz

Ing. Karel Kratěna

Hálkova 15
568 02 Svitavy
603 149 672, karel@kratena.cz
www.kratena.cz

Jan Vavřín - ARS

Peciny 265
570 01 Litomyšl
461 614 578, ars@ars-vavrin.cz
www.ars-vavrin.cz

Milan Šplíchal

Lípec 87
281 26 Týnec nad Labem
602 615 550, splichal@moment.cz
www.splichal-cz.cz

Jezírkové centrum Čeperka

Dříteč 109
533 05 Dříteč
777 759 122, www.jezirkove-centrum.cz

VYSOČINA**3D Zahrady s.r.o.**

Řečice 123
592 33 Radešínská Svratka
774 589 539, info@3d-zahrady.cz
www.3d-zahrady.cz

ARS Viridis s.r.o.

Perk 70
675 22 Stařeč
731 474 420, arsviridis@arsviridis.cz
www.arsviridis.cz

ekoimpex Vysočina s.r.o.

Javorová 2262
393 01 Pelhřimov
607 915 125, neckarova@ekoimpex.cz
www.ekoimpex.cz

Ekrost s.r.o.

Krátká Ves 66
582 22
777 720 134, info@ekrost.cz, www.ekrost.cz

Park sadovnické a krajinářské úpravy s.r.o.

JE Dukovany
675 50 Dukovany
561 105 636, park@parkcz.cz
www.parkcz.cz

Zahradnické úpravy s.r.o.

Žerotínova 112
675 71 Náměšť nad Oslavou
568 620 745, bartik@zahradnickeupravy.cz
www.zahradnickeupravy.cz

Zahrady Laurus - Ing. Eva Hegerová

Hymbrálec 5
586 01 Jihlava
604 128 478, eva.hegerova@centrum.cz
www.zahradylaurus.cz

JIHOMORAVSKÝ KRAJ**AGRO Brno - Tuřany a.s.**

Dvorecká 521/27
620 00 Brno
545 219 308, jana.krsakova@agro-turany.cz
www.agro-turany.cz

AGROSTIS Trávníky s.r.o.

Npor. Krále 16
683 01 Rousínov
732 687 628, agrostis@agrostis.cz
www.agrostis.cz

Bellis BRNO, s.r.o.

Marie Hübnerové 24
621 00 Brno
549 275 768, bellis.brno@volny.cz
www.bellisbrno.cz

Cercis s.r.o.

Drobného 316/56
602 00 Brno
603 950 930, info@cercis.cz, www.cercis.cz

GreenVille service s.r.o.

Jahodová 20
620 00 Brno
606 658 099, greenville@greenvill.cz
www.greenville.cz

HORTISCENTRUM s.r.o.

Komenského 20
667 01 Židlochovice
547 231 040, hortis@hortis.net
www.hortis.net

Ing. Jiří Vrbas - KVĚT

Blažovice 155
664 08 Blažovice
544 243 854, vrbas@vrbas.cz, www.vrbas.cz

Ing. Josef Zapletal

Za humny 288
664 46 Prštice
603 412 275, zapletal@zahradyzapletal.cz
www.zahradyzapletal.cz

Ivo Diviš - zahradnické služby

Chaloupky 89
624 00 Brno
602 770 831, ivodivis@seznam.cz
www.zahrady-divis.cz

KAVYL spol. s.r.o.

Mohelno 452/1
675 75 Mohelno
541 243 986, brno@kavyl.cz, www.kavyl.cz

Přírodní stavby, zahradní architektura - Ing. V. Halánek

Stříbský mlýn 5-6
664 91 Ivančice
608 866 687, halanek@mezibrehy.cz
www.zahradniarchitektura.cz

TILIA Šemora Pavel

Koláčkovo náměstí 723
684 01 Slavkov u Brna
777 777 509, zahrady@volny.cz, www.jezirko.eu

Zahrada Brno, s.r.o.

Přibice 172
691 24 Přibice
776 874 456, marak@ZahradaBrno.cz
www.ZahradaBrno.cz

OLOMOUCKÝ KRAJ**Bened zahradní architektura s.r.o.**

Dolany 21
783 16 Dolany u Olomouce
585 396 441, bened@bened.cz
www.bened.cz

ZAHRADA Olomouc s.r.o.

Železniční 469/4
772 11 Olomouc
585 315 022, kancelar@zahrada-olomouc.cz
www.zahrada-olomouc.cz

Zahrady Alfa s.r.o.

Na Návisi
751 21 Prosenice
602 751 700, info@zahradyalfa.cz
www.zahradyalfa.cz

ZLÍNSKÝ KRAJ**ACRIS zahrady s.r.o.**

Slunečná 4548
760 01 Zlín
604 460 786, info@acris.cz
www.acris.cz

ARBOREA Březová, s.r.o.

Březová 96
763 15 Slušovice
577 983 342, arborea@volny.cz
www.arboreabrezova.cz

FLORSTYL s.r.o.

Panská 25
686 04 Kunovice
576514082-4, florstyl@florstyl.cz
www.florstyl.cz

Legenda: Člen Svazu zakládání a údržby zeleně | Člen odborné sekce Zelené střechy | Člen Asociace biobazénů a jezírek

Ing. Vítězslav Zábajník

Jeřabinová 1424
768 61 Bystřice pod Hostýnem
573 379 451, v.zabajnik@centrum.cz
www.prirodnimaterialy.cz

Jaroslav Jiríček-zahradnická firma

Kelč 316, 756 43 okres Vsetín
777 130 157, jaroslav.jiricek@seznam.cz
www.jaroslavjiricek.com

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ**David Mičan - Zahrada M**

Aleje 66, 725 28 Ostrava
595 059 154, info@zahradam.cz
www.zahradam.cz

DVOŘÁK LESY, SADY, ZAHRADY s.r.o.

Jahodová 782
725 29 Ostrava-Petřkovice
596 131 358, info@b-dvorak.cz, www.b-dvorak.cz

Ing. Kristián Korner

Hřbitovní 356, 711 00 Ostrava
731 157 977, tomas@korner.cz, www.korner.cz

Ing. Libor Vavřík - zahradnictví

Metylovská 979
739 11 Frýdlant nad Ostravicí
558 677 304, info@zahradnictvi-vavrik.cz
www.zahradnictvi-vavrik.cz

Ing. Martin Závodný

Palkovice 606, 739 41
777 887 391, zavodny@email.cz
www.zahrady-zavodny.cz

Ivan Tachezy

Plzeňská 17
700 30 Ostrava
777 483 591, tachezy.ivan@seznam.cz, www.tachezy.cz

Ivánek - Zeman v.o.s.

Žabeň 55
738 01 Frýdek - Místek
603 520 575, ivanek@ivanek-zeman.cz
www.ivanek-zeman.cz

Pavčina Florová, Dis

Maxima Gorkého 49
794 01 Krnov
604 943 009, info@zahradaflora.cz, www.zahradaflora.cz

PROPARK s.r.o.

Ostravská 362/4A
747 70 Opava
553 621 299, mosa@propark.eu, www.propark.eu

TALPA - zahradnické služby s.r.o.

U Hájenky 325
735 14 Orlová-Lutyň
596 514 257, rzeszut@volny.cz, www.talpa-orlova.cz

Zahradnictví Šimková s.r.o.

Bystřice nad Olší č.1139
739 95 Bystřice nad Olší
777 004 752, simka@volny.cz
www.zahradnictvi-simkova.cz

Zahrady Hanýz s.r.o.

Škrbeňská 558
739 34 Šenov
603 412 003, hanyz@seznam.cz, www.zahrady-hanyz.cz

Zámecký dvůr s.r.o.

U statku 301/1
736 01 Havířov - město
596 815 193, kotula@volny.cz
www.volny.cz/kotula/

OBCHODNÍ ČLENOVÉ**AGRO CS a.s.**

Říkov 265
552 03 Česká Skalice
491 457 227, agrocs@agrocs.cz, www.agrocs.cz

AGROCAR s.r.o.

Na Vápenkách 381
742 21 Koprivnice
777 118 998, milan.hruby@agrocar.cz
www.agrocar.cz

ARBOEKO s.r.o.

Bedřicha Smetany 230
277 42 Obříství
315 683 151, arboeko@arboeko.com
www.arboeko.cz

Bauder s.r.o.

Chodovská 3/228
141 00 Praha
777 266 097, hubert.ertelt@bauder.cz
www.bauder.cz

BB com s.r.o.

Kunčická 465
561 51 Ústí nad Orlicí
774 444 550, bbcom@bbcom.cz, www.bbcom.cz

DOLTAK s.r.o.

Komořany 2
683 01 Rousínov
dolezal@doltak.cz, www.doltak.cz

Dörken s.r.o.

Nad Vinným potokem 2
101 11 Praha
261 005 200, dorken@dorken.cz, www.dorken.cz

DuPont CZ s.r.o.

Pekařská 14/628
155 00 Praha
724 811 166, sona.krausova@dupont.com
www.dupont.cz

HANNA INSTRUMENTS CZECH s.r.o.

Mezi Vodami 17a
143 00 Praha
244 401 144, info@hanna-instruments.cz
www.hanna-instruments.cz

IRIMON, spol. s r.o.

Rožmberská 1272
198 00 Praha 9
281 862 106, irimon@irimon.cz, www.irimon.cz

ISOVER, Saint-Gobain

Construction Products CZ a.s.
Počernická 262/96
108 03 Praha
296 411 735, info@isover.cz, www.isover.cz

Koloboucká lesní s.r.o.

Šumavská 1
602 00 Brno
577 320 134, slovak@kolobouckalesni.cz
www.kolobouckalesni.cz

Milan Valášek - miVAL

Sakařova 979
530 03 Pardubice
602 412 829, mvalasek@volny.cz
www.mival.cz

Nophadrain BV

P.O.BOX 3016
6460HA Kerkrade
+310 638 072 637
petr.kafonek@nophadrain.nl
www.nophadrain-nl/en/

PROXIM s.r.o.

Stará Obec 318
533 54 Rybitví
466 531 635, kroupaml@proxim-pu.cz
www.proxim-pu.cz

RAŠELINA a.s.

Na Pískách 488/II
392 18 Soběslav
725 316 609, janousek@raselina.cz
www.raselina.cz

SEED SERVICE s.r.o.

Rokycanova 114/IV
566 01 Vysoké Mýto
732 659 857, seedservice@seedservice.cz
www.seedservice.cz

Zahradnictví Flos s.r.o.

Zahradní 141
250 68 Husinec-Řež
220 940 174, info@flos.cz, www.flos.cz

PŘIDRUŽENÍ ČLENOVÉ**Česká zahradnická akademie Mělník**

Na Polabí 411
276 01 Mělník
315 623 023-5, skola@zas-me.cz
www.zas-me.cz

**Mendelova univerzita Brno –
Zahradnická fakulta Lednice**

Valtická 337
691 44 Lednice
519 367 220, info@zf.mendelu.cz
www.zf.mendelu.cz

**Střední škola zahradnická
a technická Litomyšl**

T.G.Masaryka 659
570 01 Litomyšl
461 313 611, skola@szat.cz, www.szat.cz

Střední zahradnická škola Rajhrad

Masarykova 198
664 61
Rajhrad
547 426 311, knazik@skolarajhrad.cz
www.skolarajhrad.cz

**Univerzitní centrum
energeticky efektivních budov**

Třinecká 1024
273 43 Buštěhrad
224 356 701, sekretariat@uceeb.cz, www.uceeb.cz

MIMOŘADNÍ ČLENOVÉ**Green Project s.r.o.**

Soblahovská 7262/2A
911 01 Trenčín
00421 907 611 886, terezia.lassova@greenproject.sk
www.greenproject.sk

MGM Žilina s.r.o.

Obežná 7
010 08 Žilina
00421 415 16 6313, mgm@mgmzilina.sk
www.mgmzilina.sk

Stav k 8. 3. 2016.

WWW.SUZUZ.CZ
WWW.ZELENESTRECHY.INFO
WWW.ABAJ.CZ

Legenda: Člen Svazu zakládání a údržby zeleně | Člen odborné sekce Zelené střechy | Člen Asociace biobazénů a jezírek

POHÁDKOVÝ PŘÍBĚH, KTERÝ SE DOOPRAVDY STAL

**NĚCO pro každodenní inspiraci o zahradnicích z profesní organizace
SVAZ ZAKLÁDÁNÍ A ÚDRŽBY ZELENĚ.**

Říká se, že nejhezčí pocity, které lze zažít, jsou milovat a být milován a vědět, že mám čisté svědomí. Do třetice – nejjednodušší recept na spokojený a šťastný život prý zní takto: „Každý ať koná tak, jako kdyby potřeby a požadavky kohokoliv druhého byly stejně důležité, jako jeho vlastní.“ A po filosofickém úvodu se podělím o dva příběhy ze svého profesního „zahradnického“ života, které spolu souvisejí a které tento úvod „do puntíku“ potvrdí.

Naše firma po letech získala zase ocenění za kvalitní práci. Třetí místo v soutěži „Zelená střecha roku 2015“. Příjemné posezení při vyhlášení, užívám si to. Pěkný diplom. Najednou mě ale polil pot. Proč tu chybí řádek spolurealizátor? Uvědomuji si, že o něm nemluvila ani ředitelka Svazu zakládání a údržby zeleně při vyhlásování. Kancelář to asi zmastila! Naše firemní nebo ta svazová! To mě napadlo jako první. Už se tady mezi všemi těmi kolegy z branže necítím moc dobře. Za Jaromírem Opravilem, jedním z majitelů spolurealizační firmy ZAHRADA Olomouc, ani nejdu – stydím se a jsem otrávený. Večer pro mě skončil. Spěchám domů. Musím zjistit, kde se stala chyba! Když nastupuji do auta, pokládám diplom na zadní sedadlo, zaškobrtnu a musím se rychle oprít... RUP! Ještěže mi rozbité sklo nepořezalo ruku! Teď už cítím nejvíce ze všeho zlost. Ještě pozdě večer v práci nakonec zjišťuji při kontrole majlů, že ten kdo to zmastil, jsem já. Moc mě to neuklidnilo. Jen jsem rád, že nemusím alespoň nikoho dalšího seřvat za chybu. Druhý den volám do kanceláře SZÚZ a omlouvám se, že jsem zapomněl uvést spolupracující firmu, a že jsem rozbil diplom. „Nevadí, Rostó, uděláme nový a opravíme to tam. Škoda je, že už to takhle vyšlo i v Inspiraci, ale to dáme taky nějak do pořádku.“

„Díky moc, děvčata!“ Diplom za nějaký týden dorazil – tedy dva, pro nás i pro Jaromíra. Po nějakém čase otevírám novou Inspiraci a spokojeně čtu článek o té střеше, kde jsme již uvedeni všichni. ŘACH! – rána z vedlejší místnosti. Na židli, kde sedává manželka a na stolečku vedle je spadlá skříňka a z ní vysypaný archiv šanonů a časopisů. Chtěla utřít prach na skříňce a v tom ta skříň spadla! Přitom tam spokojeně visela 15 roků. Po sesbírání časopisů a rozbité skříňky zjišťujeme, že je opět rozbité sklo

na diplomu... Zírám na to a je mi to jasné – důrazné upozornění! Vždyť jsem se dosud osobně neomluvil Jaromírovi a tedy celý případ ještě neskončil. Za chvíli už volám. „Ahoj, Jaromíre. Nevím, jestli mi to budeš věřit, ale já jsem se vůči vaší firmě provinil a strhlo to děj událostí, které ti musím vylíčit a samozřejmě se ti za pochybení z mé strany omluvit,“ popisuji celou story s diplomem. „Já jsem si toho všiml, ale nijak jsem to zatím neřešil. Jsem rád, že mi voláš a že dáváš věc do pořádku. Vážím si toho, každý by to neudělal a někdo by naši spoluúčast na oceněném díle schválně zapřel. Vím, že to byla z tvé strany nechtěná chyba, žádný úmysl.“ „Tak dobrá Jaromíre, považuji to za vyřízené.“ „Ano, je to v pořádku.“

S krásně úlevným pocitem a zase už s úplně čistým svědomím vyjždím na kolotoč dnešních pojižděk, kontrol, schůzek a jednání. Telefon (dneska asi dvacátý). „Dobrý den. Můžete začít se zahradou, podle dohody!“ „Dobrý den, pane řediteli, za chvíli pojedou kolem, zastavím se podívat, jak to vypadá.“ Fakt nevím, jak ještě budeme stíhat ke všem zakázkám tohle – ale je to důležitý zákazník, nějak to budeme muset zvládnout, zastavuji na okraji jeho pozemku. Prohlížím a hned volám. „Budou zde chybět tak dvě fúry ornice, pane řediteli.“

„Tak je prosím dovezte. Jen mi pošlete předem SMS, kolik to bude stát navíc.“

Vracím se z vedlejší ulice k hlavní cestě a už přemýšlím znovu nad zakázkou, kam jsem jel původně.

Telefon (dneska dvacátý pátý). „Ahoj Rostik. Netřeba ti hlíny?“

„Nazdar Vládo. Mám hoňku. Hlínu – myslíš ornici?“

„Jo. Fakt pěknou. Ale musíš rychle brat. Mám to na tatrovce. Jedu zrovna přes Lhotku z Nové Vsi.“

„Tak, prosím tě, koukej vpravo a od-

Rostislav Ivánek

Více než 30 let v oboru. Koníček: hledač pohádkových příběhů s dobrým koncem v oboru i v životě. Napište nebo zavolejte jestli nějaký máte...

✉ ivanek@ivanek-zeman.cz

boč tady za mnou,“ otáčím se a v tom už vedle mě zastavuje červená tatrovka. „Ahoj, tak pojď hned za mnou, ukážu ti kam to vysypat.“ Asi 15 minut od prvního telefonu s ředitelem je na místě vysypaná fúra. „Rostik, bude tam eště jedna, chceš to dovézt zase sem?“ „Jo, Vládo vyklop ji vedle, já už musím fičet zase dál...“

Za hodinu telefon. „Rostik, mám na autě třetí a pojedu domů. Nebo ju zas zavezem do Lhotky?“ „Tak tu fúru vyklop ve Lhotce. My to nějak potom odvezeme na firmu.“

Vracím se od zákazníka a telefon. „Čau Tome, copak?“ „Ahoj, posunuli ten kšeft pro šedesát trojku s kulťošem na pozitřek. Sháním pro Mirka práci na jeden den.“ „Tak ho zrovna posli do Lhotky, já mu tady ukážu, co a jak na zitřek.“

Za chvíli doprovázím Mirka a ukazuju mu novou zakázku. „Bude tu asi ornice navíc, tak ji dej na hromadu k cestě.“

Druhý den telefon. „Ty, Rostó, ta ornice tu bude akorát.“

Pomyslím si, že někdy někdo jiný za mě umí plánovat a odhadovat líp než já.

Večer venčím psa a telefon. „Jsme se ženou nadšení. Včera dopoledne jste říkal, že máte strašný firmol a dnes večer takové příjemné překvapení... Vidím správně, že to máme hotové?“

„Jasně, pane řediteli. To se nám tak někdy něco podaří, když děláme VŠECHNO správně. Jsem rád, že to vyšlo tak pěkně.“ „Myslím, že my jsme rozhodně radši! Zdá se, že jsme narazili fakt na dobrou firmu!“

Tak to je celé. Ano, tohle se mi doopravdy stalo. Proto můžu potvrdit, že když mám čisté svědomí, starám se o druhé jako o sebe, jde potom všechno tak nějak samo. A je to hodně příjemný pocit – tak jako ten druhý – jak to vlastně bylo, ty dva nejhezčí pocity v životě, první je mít čisté svědomí a druhý...? ■

ALEJ ŽIVOTA V NEJVÝCHODNĚJŠÍ OBCI ČR

Odborná instruktáž

Cílem projektu „Alej života“ je vytvářet vztah místních občanů k Bukovci a jeho okolní krajině vysazením nového stromu s každým narozeným dítětem v obci. Zastupitelé obce tak zároveň chtějí obnovovat původní dřeviny, které byly v průběhu let zejména v rámci výstavby in-line stezky vykáceny.

Jde se na to

„V minulých letech se nám povedlo vybudovat naučnou in-line fitness stezku s posilovacími stroji, vedoucí k lyžařskému areálu Kempaland a nově vzniklému odpočinkovému areálu „Cestujeme po Evropě“. V této souvislosti jsme byli bohužel nuceni vykácet značné množství zeleně, kterou se nyní podél stezky snažíme systematicky obnovovat“, uvedla starostka obce Monika Czepczorová.

Do obnovy původního rázu krajiny zapojila obec své aktivní občany a vysazované dřeviny se rozhodla spojit s životy nově narozených bukoveckých dětí. Rodiče malých občánků propojili tak pomyslné kořeny svých potomků s rodnou obcí a zasadili celkem 28 třešňů ptačích. Díky této originální akci vyrostla v Bukovci 20. října 2015 „Alej života“, u příležitosti oslavy Dne stromů v České republice. Odborný dohled při výsadbě (příprava stromů, zapůjčení nářadí, vytýčení výsadeb, úprava výsadbových jam...) zajistili pracovníci zahradnických firem Ivánek – Zeman, v.o.s., Ing. Martin Závodný, ZAHRADY HANYZ s.r.o. a Zahradnictví Šimková s.r.o.

Zajímavý nápad propojení ekologické, estetické, komunální i rodinné stránky života ocenili uživatelé mobilní aplikace ČEZ EPP „Pomáhej pohybem“ a během několika dní podpořili projekt v nejvýchodnější obci ČR svou pohybovou akti-

vitou. „Obec Bukovec dlouhodobě vytváří vhodné zázemí a podmínky pro své aktivní občany a snaží se jim nabízet stále nové možnosti pro sportovní i kulturní vyžití. Ti společně s dalšími uživateli aplikace z řad činnorodé veřejnosti teď podporu prostřednictvím zdravého pohybu oplatili zase jí,“ sdělila Michaela Žemličková, ředitelka Nadace ČEZ.

Mobilní aplikace EPP – Pomáhej pohybem je nástroj, díky kterému má uživatel možnost vlastním aktivním pohybem určovat, které projekty a v jaké výši má Nadace ČEZ finančně podpořit. Aplikace zaznamenává pohyb uživatele (např. chůze, běh, jízdu na kole, lyžování, ale třeba i běh na běžícím pásu v tělocvičně) a kromě běžných údajů o rychlosti, čase, tempu či vzdálenosti také generuje body. Tyto body může uživatel kdykoli věnovat některému z aktuálně nabízených projektů neziskových organizací, škol nebo obcí. Pokud uživatelé aplikace svým pohybem nashromáždí za daný čas určitý počet bodů, Nadace ČEZ projekt podpoří konkrétní předem stanovenou částkou.

Díky získaným bodům prostřednictvím aplikace EPP poskytla Nadace ČEZ obci Bukovec na projekt „Alej života“ 95 tisícový příspěvek. DĚKUJEME.

Ivana Kluzová za obec Bukovec

Foto: Alena Šimková

Budoucí vedení v akci

S výsadbou pomáhaly odborné zahradnické firmy

Současné vedení v akci

ASOCIACE BIOBAZÉNŮ A JEZÍREK INFORMUJE

Začátkem letošního roku se měli možnost členové Asociace biobazénů a jezírek již podruhé zúčastnit fotosoutěže, která je vyhlašována ve třech kategoriích. Každá členská firma může do soutěže přihlásit libovolné množství děl, o vítězích v jednotlivých kategoriích rozhodují na základě předložených fotografií účastníci Shromáždění členů ABAJ. Oceněná díla pak defilují celý rok na úvodní straně webu www.abaj.cz. Technické podrobnosti o jednotlivých dílech najdete na následujících řádcích.

Autor fotografie: Lukáš Pelech

Kategorie Biobazén

Realizace: Gabriel s.r.o.

Místo: Třtěno u Loun

Rok realizace: 2011

Typ jezírka: Biobazén s čištěním pomocí biofilmového filtru, rostlin a externího pískového filtru

Velikost: filtrační zóna – 45 m², koupací zóna – 69 m²

Technologie je rozdělena na dva okruhy. První okruh saje vodu z koupací části dvěma stěnovými skimmery do prameniště. Druhý okruh saje vodu přes biofilmový filtr v regenerační části do pískové filtrace a odtud do dvou karbonizačních trysek.

Kategorie Koupací jezírko:

Realizace: Zahradnictví Šimková, s.r.o.

Místo: Bystřice nad Olší

Jezírko má celkovou plochu 105 m². Z toho je 50 m² koupací část včetně oblázkové pláže. Bylo vybudováno v roce 2006 a v roce 2011 provedena změna technologie cirkulace na TYP II, tzn. cirkulace pouze pro sběr nečistot z hladiny cirkulačním čerpadlem 8 m³/hod. Hladina je čištěna 2 ks kruhových skimmerů max 4 hod denně. Čištění vody zajišťuje zooplankton v bohaté rostlinné části a sedimentace. Sedimenty v koupací části jsou 3–4x za rok odsávány jezírkovým vysavačem. Sedimenty v regenerační části jsou odsávány max. 2x ročně.

Autorka fotografie: Alena Šimková

Autor fotografie: Ing. Ondřej Poul, 3D-Zahrady s.r.o.

Kategorie OSTATNÍ

Realizace: 3D-Zahrady s.r.o.

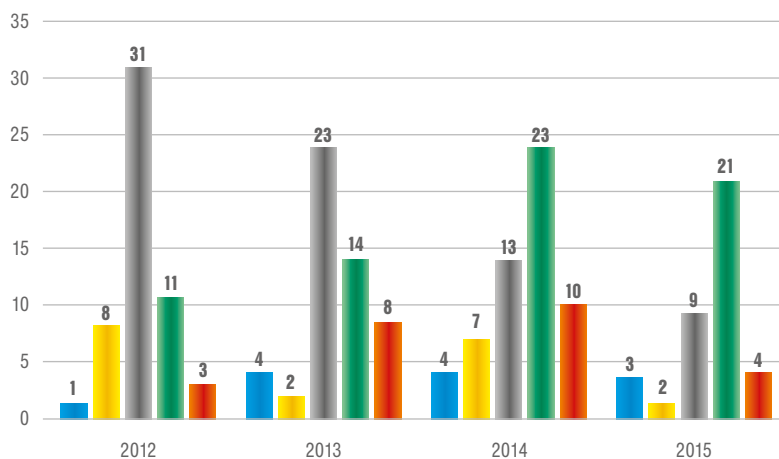
Lokalita: Bystřice nad Pernštejnem

Velikost: 20–25m², Realizace: 2011

Technologie: čerpadlo zaručující pouze cirkulaci vody přes jednoduchý filtrační systém, spíše tedy pro vizuální efekt. Jednou za několik let majitel jezírko vypustí a vyčistí.

Asociace biobazénů a jezírek sdružuje více než třicet členů, kteří za uplynulé čtyři roky postavili a zrekonstruovali přes 200 koupacích jezírek a biobazénů. Rozdělení v jednotlivých letech ukazuje následující tabulka. Je z ní možné také vyčíst, jaký je poměr koupacích jezírek (typ I-III.) a biobazénů (TYP IV. a V.) .

KOUPACÍ JEZÍRKA A BIOBAZÉNY POSTAVENÁ ČLENY ABAJ V LETECH 2012–2015

- **Typ I**
PŘÍRODNÍ KOUPACÍ JEZÍRKO
(zcela bez techniky)
- **Typ II**
KOUPACÍ JEZÍRKO
SE SBĚREM NEČISTOT Z HLADINY
- **Typ III**
KOUPACÍ JEZÍRKO S POMALÝM
MINERALIZAČNÍM FILTREM
- **Typ IV**
BIOBAZÉN S BIOFILMOVÝM
FILTREM
- **Typ V**
BIOBAZÉN S BIOFILMOVÝM
FILTREM S AKTIVNÍM POVRCHEM

Více o jednotlivých typech
www.abaj.cz

POZVÁNKA NA ODBORNÝ SEMINÁŘ

Informace a registrace na www.abaj.cz

„Veřejná biokoupaliště a koupací jezírka s biologickým čištěním vody“

16. 6. 2016, JIHOČESKÝ VĚDECKOTECHNICKÝ PARK, Lipová 9, České Budějovice

Cíl: Vytvořit prostor pro veřejnou a odbornou diskusi mezi institucemi, investory, provozovateli a dodavateli

- 9:00–9:15** Zahájení / Představení Svazu zakládání a údržby zeleně (SZÚZ) a Asociace biobazénů a jezírek (ABAJ),
Ing. Hana Pijáková, tajemnice svazu
- 9:15–9:40** Základní principy biologického čištění vody (Srovnání a možnosti využití přírodních modelů)
Michal Vránek, kvalifikovaný stavitel koupacích jezírek
- 9:40–10:00** Koupací jezírka včera a dnes (Přehled vývoje od biotopu k současnému koupacímu jezírku)
Ing. Jiří Hájek, technik pro stavbu koupacích biotopů
- 10:00–10:15** Biobazény (Biotechnologie budoucnosti)
Ing. Jiří Šimka, kvalifikovaný stavitel koupacích jezírek člen rady ABAJ
- 10:45–11:15** Veřejná biokoupaliště v Čechách, na Moravě a ve světě (Rekapitulace 25 let úspěšné myšlenky)
Michal Vránek
- 11:15–12:00** Hygienické aspekty provozu biokoupališť
(Současná legislativa, včetně důvodů pro její aktuální podobu, vyhodnocení údajů o kvalitě vody z 20 veřejných biokoupališť)
Mgr. Petr Pummann, vedoucí Národního referenčního centra pro pitnou vodu, Státní zdravotní ústav Praha
- 12:15–12:35** Stavba a provoz koupacího jezírka hotelu Antonie Frýdlant, (Zvláštní cena za technické řešení a realizaci a 3. místo v soutěži TOP AQUA ZAŘÍZENÍ 2014)
Ing. Petr Halama, zahradní architekt a realizátor
- 12:35–13:00** Rekonstrukce koupaliště Jince (Zkušenosti ze stavby a provozu biokoupaliště – ekonomika)
Jan Krnáč, provozovatel biokoupaliště Jince
- 14:00–16:00** Exkurze na veřejné biokoupaliště Borek
- 16:00–18:00** 2. část exkurze koupací jezírka – podle zájmu účastníků

PROFESIONÁLNÍ JEZÍRKOVÁ TECHNIKA

Oase
LIVING WATER

Firma OASE založená v Německu roku 1949 stanoví normy v oblasti čerpadel a vodní techniky. V dnešní době je jedním ze světových lídrů v oblasti vodních zahrad a fontánek. Naše inovativní, velice kvalitní produkty splňují požadavky profesionálních architektů, stejně jako požadavky ambiciózních nadšců zahrad a jezírek, a to na té nejvyšší úrovni.

Užitková a drenážní čerpadla od OASE poskytují výkonnou, spolehlivou techniku pro mnoho oblastí použití v domě a zahradě. Jsou výsledkem dlouholetých zkušeností expertů OASE a jedinečného know-how v oblasti vývoje. Zažijte maximální sílu značky „navrženo v Německu“. OASE Living Water.

Pro nepřetržitě vysávání, dokonce i ve složitějším terénu: PondoVac 5 od OASE v použití se sadou plovoucích hadic. (Foto: OASE GmbH)

OASE PondoVac 5

Jezírkový a bazénový vysavač pro ambiciózní uživatele

PondoVac představuje jeden z neúspěšnějších produktů OASE za posledních 15 let. Pro ambiciózního uživatele uvádí nyní OASE na trh PondoVac 5. Se svou kapacitou sání 8 000 l/hod. a hloubkou sání 2,5m PondoVac 5 zajistí díky výkonnému 1700 W motoru s optimalizovanou geometrií lopatek vyčištění

i větších jezírek. Integrované přečerpávací čerpadlo činí práci obzvláště pohodlnou. PondoVac 5 se vyznačuje nepřetržitým vysáváním bez nepříjemného přerušování, jako tomu bylo u jeho předchůdce. Na překážku nejsou ani výškové rozdíly, zejména při vypouštění.

Výkonný univerzální pomocník je vhodný pro čištění zahradních jezírek, bazénů a menších plaveckých jezírek. Slouží také jako mokvý vysavač pro domácnost. Díky pogumovaným tichým pneumatikám v designu Big Wheel nabízí více svobody pohybu a tišší práci i v drsnějším terénu. V kompletní sadě je zahrnut také rozšířený sortiment příslušenství – 4 robustní hliníkové trubice, speciální nástavec na vláknité řasy, povrchový a kartáčový nástavec, pytel na sbírání zbytků nečistot, sací hadice o délce 5 m a vyprazdňovací hadice vhodná pro robustní C-spojky vysavače PondoVac 5. Plovoucí hadice o délce 10 m (38 mm) a teleskopická tyč jsou k dostání jako volitelné příslušenství – větší rozsah při stejné kapacitě, ideální pro větší jezírka.

Plná síla bez přerušování, díky oddělené funkci sání a přečerpávání: PondoVac 5 od OASE (Foto: OASE GmbH)

Nový ProfiClear Premium Compact ve verzi na principu gravitace s čerpadlovou komorou. (Foto: OASE GmbH)

OASE ProfiClear Premium Compact Kompaktní bubnový filtr pro menší jezírka se zarybněním

S produktem ProfiClear Premium Compact představuje OASE zcela nový typ bubnového filtru, který je atraktivní zejména jako nákladově efektivnější alternativa pro jezírka do objemu maximálně 80 000 litrů. Je charakteristický pro svou vysokou separační kapacitu, při provozu v gravitačním i čerpadlovém zapojení. Filtr vyniká minimálními prostorovými nároky.

Jako u jeho většího předchůdce ProfiClear Premium jednoduše vyplachuje funkci separace zbytků nečistoty ven z bubnového filtru. Kromě toho zajišťuje princip pohyblivého filtračního média optimální pohyb vody a její čištění; proces je obzvláště efektivní v rozkládání živin a nečistot – v neposlední řadě v důsledku nového biomédia Hel-X 13 s výrazně vyšším filtračním povrchem.

Nový ProfiClear Premium Compact je praktický, ne pouze vlivem své minimální výšky, která umožňuje použití systému v gravitačním zapojení dokonce i na omezeném prostoru, ale také díky oplachování vodou z jezírka při čištění. Filtr tak funguje zcela bez přípojky čisté vody. Navíc vylepšená zvuková izolace zajišťuje obzvláště tichý provoz.

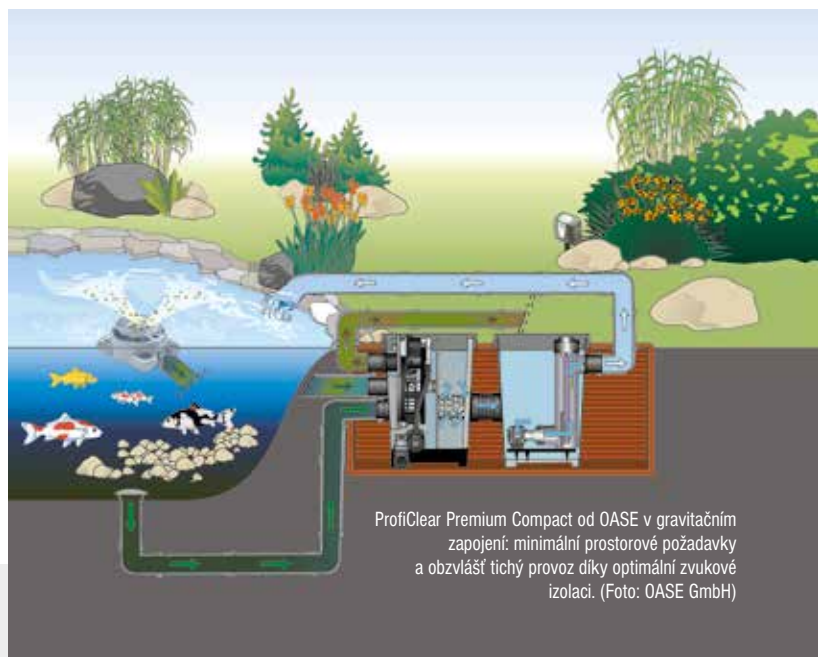
Pro použití v gravitačním zapojení je navíc k dispozici kompaktní čerpadlová komora, která nabízí místo pro až dvě energeticky efektivní čerpadla AquaMax Eco Gravity a UVC jednotky Bitron Gravity UVC.

Shrnuto a podtrženo, z hlediska místa úsporné, vysoce výkonné řešení, zejména pro majitele jezírek s chovnými rybami, kteří hledají bubnový filtr s vynikajícím poměrem cena/výkon.

■
(OASE)

ProfiClear Premium Compact ve verzi na principu přečerpávání s pohyblivým filtračním médiem pro optimální pohyb vody a její čištění (Foto: OASE GmbH)

ProfiClear Premium Compact od OASE v gravitačním zapojení: minimální prostorové požadavky a obzvláště tichý provoz díky optimální zvukové izolaci. (Foto: OASE GmbH)

Více informací najdete na www.oase-livingwater.com

SVAZ ZAKLÁDÁNÍ A ÚDRŽBY ZELENĚ
VYHLAŠUJE SOUTĚŽ

ZAHRADA ROKU 2016

15. 5. 2016

UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK DO SOUTĚŽE

Přihlášky a informace:

Svaz zakládání a údržby zeleně, Údolní 33, 602 00 Brno

e-mail: info@szuz.cz, mobil: +420 775 581 544, www.szuz.cz

ČERVEN / ČERVENEC 2016

HODNOCENÍ PŘIHLÁŠENÝCH DĚL

9. 9. 2016

SEMINÁŘ ZAHRADY PRO RADOST

představující nejen soutěžní díla – Vila Stiassni Brno

prohlídka vily a zahrady

9. 9. 2016

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ SOUTĚŽE

Vila Stiassni Brno

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

METODICKÉ CENTRUM
MODERNÍ ARCHITEKTURY
V BRNĚ

vila Stiassni

Soutěž podporují:

KB BLOK
DOKONALÝ STAVEBNÍ SYSTÉM

AGRO CS
Dělejte s námi svět krásnější

egoé

FOR GARDEN

NAVŠTIVTE VELETRH FOR GARDEN A PROBUĎTE VE VAŠÍ ZAHRADĚ JARO

Na veletrhu FOR GARDEN si i letos budou moci návštěvníci vybrat z pestré nabídky vystavujících tuzemských i zahraničních firem. Na své si přijdou nejenom nadšení vikendoví zahrádkáři a milovníci květin, ale i profesionální zahradníci či zahradní architekti. Představí se zde jak tradiční firmy, jako jsou například HECHT MOTORS, PILECKÝ, ASKO, CIME, DOPLER CZ, tak i firmy, které se budou na veletrhu prezentovat poprvé.

Na veletrhu FOR GARDEN budete mít možnost zkonzultovat s odborníky Vaše představy o dokonalé zahradě a dozvíte se i užitečné informace a tipy, jak vhodně doplnit a vylepšit zahradu stávající, jak správně pečovat o rostliny či jakou nejvhodnější techniku zvolit pro údržbu zahrady. Milovníky květin pak jistě potěší rozsáhlá prodejní výstava Bonsaje, orchideje, japonská zahrada a neméně zajímavý doprovodný floristický program za účasti V.I.P. osobností.

Nenechte si ujít tuto jedinečnou jarní událost a inspirujte se od těch nejlepších v daném oboru.
Více informací na www.for-garden.cz a www.pvaexpo.cz.

PVA
EXPO PRAHA

www.for-garden.cz

17. – 20. 3. 2016

AGRO CS

**GARDEN®
boom**

PROFESSIONAL
QUALITY

*Šestý smysl
vaší zahrady*

PROFI

TRAVNÍ SMĚSI

PROFI

HNOJIVA

PROFI

MULČE

www.gardenboom.com

ADAM

ZAHRADNICKÁ A.S.

TRÁVNÍKY

travní osiva, hnojiva
kobercové trávníky, substráty
rohože Sedum, produkty PRP
poradenství

www.adamza.cz

664 31 LELEKOVICE, Lelekovice 866
tel.: 541 232 700, fax: 541 232 720
e-mail: travniky@adamza.cz